

Handleiding keuring Fruitgewassen Naktuinbouw

tot uitvoering van het bepaalde in Regeling verhandeling teeltmateriaal, gebaseerd op Richtlijn 2008/90/EG (alsmede richtlijnen; 2014/96, 2014/97, 2014/98) van de Raad wat betreft specifieke voorschriften voor de in bijlage I bij die richtlijn bedoelde geslachten en soorten van fruitgewassen, specifieke voorschriften waaraan leveranciers moeten voldoen, en nadere voorschriften betreffende officiële inspecties. Daarnaast zijn er specifieke (fyto)sanitaire eisen tot uitvoering van de EU Plantgezondheidsverordening 2016/2031.

Inhoudsopgave

§.1 BEGRIPSBEPALINGEN.....	2
§.2 TOEPASSELIJKHEID	6
§.3 AANGIFTE	6
§.4 VOORSCHRIFTEN BEDRIJFSVOERING EN VERPLICHTINGEN LEVERANCIER.....	7
§.5 UITVOEREN KEURING EN INSPECTIE	8
§.6 INDELING CATEGORIEËN.....	8
§.7 VOORSCHRIFTEN KANDIDAAT-PREBASISMOEDERPLANTEN EN HERNIEUWING.....	9
§.8 VOORSCHRIFTEN VOOR PREBASISMAERIAAL	10
§.9 VOORSCHRIFTEN ONDERSTAMMEN DIE NIET TOT EEN RAS BEHOREN ALS PREBASISMAERIAAL	11
§.10 VOORSCHRIFTEN VOOR BASISMAERIAAL	11
§.11 VOORSCHRIFTEN VOOR GECERTIFICEERD MAERIAAL	13
§.12 VOORSCHRIFTEN VOOR CAC-MAERIAAL.....	14
§.13 IDENTIFICERING EN DOCUMENTEN	14
§.14 WEIGERING TOT CERTIFICERING EN INTREKKEN VERSTREKTE DOCUMENTATIE.....	16
BIJLAGE 1: VOORSCHRIFTEN RASSENREGISTRATIE EN RASBESCHRIJVING TEELTMAERIAAL.....	17
BIJLAGE 2: IDENTIFICATIE	18
BIJLAGE 3: AANTAL GENERATIES BASISMAERIAAL.....	24
BIJLAGE 4: BELENDING	25
BIJLAGE 5A: INSTANDHOUDINGSTRAJECT RUBUS	26
BIJLAGE 5B: INSTANDHOUDINGSTRAJECT FRAGARIA	29
BIJLAGE 6A: EISEN GESTELD AAN IN VITRO VERMEERDERD GECERTIFICEERD MAERIAAL	33
BIJLAGE 6B: EISEN GESTELD AAN IN VIVO VERMEERDERD GECERTIFICEERD MAERIAAL	34
BIJLAGE 7: TOETSMATRIXEN	35
BIJLAGE 8: RNQP-BIJLAGEN 1, 2 EN 3 VAN 2014/98.....	49
BIJLAGE 9: BIODIVERSITEITSRASSEN.....	55
BIJLAGE 10: CERTIFICERING & NIEUWE RASSEN IN FRUITGEWASSEN	56
BIJLAGE 11: ZAAD VERMEERDERD TEELTMAERIAAL FRUITGEWASSEN	58
BIJLAGE 12: OVEREENKOMST BEWERKEN GECERTIFICEERD TEELTMAERIAAL BUITEN NEDERLAND	61

§.1 Begripsbepalingen

In deze richtlijn en de daarop berustende voorschriften wordt verstaan onder:

- **Teeltmateriaal**
zaad, plantendelen en alle plantmateriaal, inclusief onderstammen, bestemd voor de vermeerdering en de productie van fruitgewassen;
- **Fruitgewassen**
planten die bestemd zijn om, nadat zij in de handel zijn gebracht, te worden uitgeplant of herplant;
- **Ras**
een plantengroep binnen een botanisch taxon van de laagst bekende rang die kan worden:
  - a. gedefinieerd aan de hand van de expressie van het kenmerk dat het resultaat is van een bepaald genotype of een combinatie van genotypen;
  - b. onderscheiden van elke andere groep planten op grond van ten minste één van die kenmerken; en
  - c. beschouwd als een eenheid, gezien haar geschiktheid om onveranderd te worden vermeerderd;
- **Interspecifieke hybride**
een kruising tussen verschillende soorten binnen een geslacht;
- **Kloon**
een vegetatieve genetisch uniforme afstamming van één enkele plant;
- **Partij**
een aantal eenheden van één product, identificeerbaar door zijn homogene samenstelling en oorsprong;
- **Generatie**
als plantaardig materiaal is losgemaakt van de moederplant en gebruikt/opgeplant wordt voor verdere teelt en /of vermeerdering dan ontstaat een nieuwe generatie. Een nieuwe stek, uitloper, ent of iets dergelijks, afkomstig van een moederplant van generatie “x” krijgt de aanduiding materiaal generatie “x”. Zodra dit teeltmateriaal wordt geplant en verder wordt geteeld wordt het een plant generatie “x+1”
- **Kandidaat-prebasismoederplant**
een moederplant waarvan de leverancier wil dat deze als prebasismoederplant wordt aanvaard;
- **Prebasis moederplant**
een moederplant die voor de productie van prebasismateriaal bestemd is;
  - a. dat volgens algemeen aanvaarde methoden is geproduceerd ter instandhouding van de identiteit van het ras, met inbegrip van de relevante pomologische kenmerken, en ook ter voorkoming van ziekten;
  - b. dat dient voor de productie van basismateriaal of ander gecertificeerd materiaal van fruitgewassen;
  - c. dat voldoet aan de specifieke voorschriften voor prebasismateriaal; en
  - d. waarvan bij officiële inspectie is vastgesteld dat het aan de eisen voldoet;
- **Prebasismateriaal**
voortkwekingsmateriaal, dat rechtstreeks afkomstig is van prebasismoederplanten en dient voor de productie van basismoederplanten;
- **Basismoederplant**
een moederplant die voor de productie van basismateriaal bestemd is;

- **Basismateriaal**

teeltmateriaal:

- a. dat volgens algemeen aanvaarde methoden is verkregen ter instandhouding van de identiteit van het, met inbegrip van de relevante pomologische kenmerken, en ook ter voorkoming van ziekten en dat rechtstreeks van prebasismateriaal afkomstig is of in een bekend aantal generaties vegetatief uit prebasismateriaal is voort gekweekt;
- b. dat dient voor de productie van gecertificeerde moederplanten;
- c. dat voldoet aan de specifieke voorschriften voor basismateriaal; en
- d. waarvan bij officiële inspectie is vastgesteld dat het aan de eisen onder a), b) en c) voldoet;

- **Gecertificeerde moederplant**

een moederplant die voor de productie van gecertificeerd materiaal bestemd is;

- **Gecertificeerd materiaal**

teeltmateriaal:

- a. dat rechtstreeks vegetatief is voort gekweekt uit basismateriaal of prebasismateriaal of, als het voor de productie van onderstammen dient, uit gecertificeerd zaad van basismateriaal of gecertificeerd materiaal van onderstammen;
- b. dat bestemd is voor de productie van fruitgewassen;
- c. dat voldoet aan de specifieke voorschriften die voor gecertificeerd materiaal zijn vastgesteld; en
- d. waarvan bij officiële inspectie is vastgesteld dat het aan de eisen onder a), b) en c) voldoet;

fruitgewassen zijn planten:

- a. die rechtstreeks uit gecertificeerd, basis- of prebasisteeltmateriaal zijn voort gekweekt;
- b. die bestemd zijn voor de productie van fruit;
- c. die voldoen aan de specifieke voorschriften die voor gecertificeerd materiaal zijn vastgesteld; en
- d. waarvan bij officiële inspectie is vastgesteld dat het aan de eisen onder a), b) en c) voldoet;

- **CAC-materiaal („Conformitas Agraria Communitatis”):**

teeltmateriaal en fruitgewassen:

- a. Die rasecht en voldoende raszuiver zijn;
- b. Die bedoeld zijn voor:
  - De productie van teeltmateriaal;
  - De productie van fruitgewassen; en/of
  - De productie van fruit;
  - Die voldoen aan de specifieke voorschriften voor CAC-materiaal;

- **Plagorganisme**

alle soorten, stammen of biotypen van planten, dieren of ziekteverwekkers die schadelijk zijn voor planten of plantaardige producten en die zijn opgenomen in de bijlagen 7 en 8;

- **Officiële inspectie**

door of onder verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke officiële instantie (Naktuinbouw) verrichte inspectie;

- **Visuele inspectie**

het onderzoek van planten of delen van planten, met het blote oog, een lens, stereoscoop of microscoop;

- **Toetsing**

onderzoek, anders dan een visuele inspectie;

- **Vruchtdragende plant**

een plant die uit een moederplant is vermeerderd en voor de productie van fruit wordt gekweekt om de rasechtheid van de moederplant te verifiëren;

- **Categorie**
prebasismateriaal, basismateriaal, gecertificeerd materiaal of CAC-materiaal;
- **Vermenigvuldiging**
vegetatieve productie van moederplanten om een voldoende aantal moederplanten in dezelfde categorie te verkrijgen;
- **Hernieuwing van een prebasismoederplant**
het vervangen van een prebasismoederplant door een plant die vegetatief uit diezelfde moederplant is geproduceerd;
- **In-vitrovermeerdering**
de vermenigvuldiging van plantaardig materiaal voor de productie van een groot aantal planten door middel van in-vitrocultuur van gedifferentieerde vegetatieve knoppen of gedifferentieerde vegetatieve groeipunten van een plant;
- **Nagenoeg vrij van gebreken**
gebreken die de kwaliteit en de bruikbaarheid van het teeltmateriaal of de fruitgewassen kunnen verminderen, doen zich voor op een niveau dat gelijk is aan of lager is dan het niveau dat verwacht mag worden bij goede teelt- en bewerkingspraktijken en dat niveau is in overeenstemming met goede teelt- en bewerkingspraktijken;
- **Nagenoeg vrij van plaagorganismen**
de mate waarin plaagorganismen op het teeltmateriaal of de fruitgewassen aanwezig zijn, is voldoende laag om een aanvaardbare kwaliteit en bruikbaarheid van het teeltmateriaal te waarborgen;
- **Leverancier**
elke natuurlijke of rechtspersoon die beroepshalve ten minste één van de volgende activiteiten verricht met betrekking tot teeltmateriaal of fruitgewassen: vermeerderen, produceren, beschermen en/of behandelen, invoeren en in de handel brengen;
- **In de handel brengen**
de verkoop, het bezit met het oog op de verkoop, het aanbieden voor verkoop en iedere beschikbaarstelling, levering of overdracht van teeltmateriaal of fruitgewassen aan derden, al dan niet tegen vergoeding, met het oog op commercieel gebruik;
- **Verantwoordelijke officiële instantie**
Naktuinbouw;
- **Laboratorium**
een inrichting die voor de toetsing van teeltmateriaal en fruitgewassen wordt gebruikt;
- **Insectenvrije ruimte**
Een vaste kas of tunnel die voorzien is van een toegang door een sluis en die door zijn inrichting voldoende garantie biedt dat deze vrij is en blijft van insecten;
- **Bedekt**
Kas of tunnel waarin teeltmateriaal wordt geteeld. Deze ruimte hoeft niet insectenvrij te zijn;
- **Kandidaatsruimte**
Insectenvrije ruimte voorzien van afgegaasde luchtramen en een sluis. In deze ruimte komen geen moederplanten en/ of teeltmateriaal van enige andere categorie voor;
- **PBM-ruimte**
Insectenvrije ruimte voorzien van afgegaasde luchtramen en een sluis. In deze ruimte komen geen moederplanten en/ of teeltmateriaal van enige andere categorie dan (VGS) PBM voor.

- **In toetsing (IT)**
Plantmateriaal dat in toetsing is heeft nog niet alle inspecties en toetsingen doorlopen die nodig zijn om als Prebasismoederplant geaccepteerd te worden. Dit plantmateriaal moet gescheiden opgekweekt worden van zowel CAC- als gecertificeerd plantmateriaal.
Worden planten die 'in toetsing' (IT) zijn, zonder inachtneming van de belendingseisen opgekweekt naast CAC-materiaal, dan verliest het IT-materiaal de toekomstige mogelijkheid om als gecertificeerd door te kunnen gaan.
Worden planten die in toetsing (IT) zijn, opgekweekt zonder inachtneming van de belendingseisen naast gecertificeerd materiaal, dan verlies dat gecertificeerd materiaal zijn status en wordt gedeclasseerd naar CAC.
- **Voorlopige gezondheidsstatus (VGS)**
Plantmateriaal wat wettelijk gezien in het verkeer gebracht mag worden als CAC maar kan niet definitief kan worden gecertificeerd. Deze status wordt genoteerd als VGS-PBM, VGS-BM1 etc. De gezondheidsstatus is hiermee inzichtelijk gedurende de opeenvolgende vermeerderingsstappen en daarmee, qua gezondheid, gelijk aan resp. PBM, Basismateriaal generatie 1, etc
Om een VGS-status te krijgen moet dit materiaal voldoen aan alle eisen van de vergelijkbare categorie en het volledige kandidaats traject doorlopen hebben
- **Cryo bewaring**
de instandhouding van plantaardig materiaal door koeling bij extreem lage temperaturen om de levensvatbaarheid van het materiaal te behouden.
- **Q-organismen**
Quarantaine-organismen zijn plantpathogenen die niet, of in beperkte mate, in de Europese Unie aanwezig zijn en in de wetgeving van de EU als fytoosanitair schadelijk worden aangemerkt. Het EU-beleid is erop gericht om introductie te voorkomen en verdere verspreiding tegen te gaan
- **RNQP**
Regulated non-quarantine pest (gereguleerd niet-quarantaine organisme):
Een ziekte/plaag die al voorkomt in de EU en slechts op bepaalde gewassen (teeltmateriaal) gereguleerd wordt. Als de ziekte/plaag zou voorkomen op het teeltmateriaal, zou er in de daaropvolgende teelt onacceptabele economische schade ontstaan. Teeltmateriaal moet dan ook nog de belangrijkste verspreidingsbron zijn.
- **PZ-Q-organismen**
Quarantaine-organismen die wel in de EU voorkomen, maar niet in bepaalde (delen van) EU-lidstaten. Deze lidstaat (of deel daarvan) kan dan door de EU als Protected Zone (PZ) worden erkend en mag daardoor extra eisen stellen aan plantmateriaal waarop de PZ-organismen aanwezig zouden kunnen zijn.
- **Zaadvermeerderd teeltmateriaal**
Plantmateriaal dat uit zaad vermeerderd wordt en bestemd is voor de productie van fruitgewassen.

§.2 Toepasselijkheid

1. Deze Handleiding heeft betrekking op bedrijfsmatig geproduceerd aan Naktuinbouw ter keuring en/of certificering opgegeven teeltmateriaal (moederplanten, voortkweekingsmateriaal, teeltmateriaal en planten). Voor zover het om teeltmateriaal van rassen gaat dienen die te voldoen aan de in *Bijlage 1* bij deze Handleiding gestelde voorwaarden.
2. Teeltmateriaal dat ter keuring en/of certificering wordt aangeboden door een leverancier, dat niet aan de eisen, als neergelegd in deze Handleiding, voldoet en daaruit voortvloeiende voorwaarden, komt niet voor verhandeling in aanmerking.
3. Gecertificeerd plantmateriaal dat afkomstig is uit een andere lidstaat en voorzien is van de benodigde officiële documenten, kan op verzoek van de producent bij verdere opkweek/vermeerdering voor opname in de certificeringkeuring in aanmerking komen. Indien het materiaal afkomstig is uit een derde land, dan kan het materiaal voor keuring/certificering in aanmerking komen als het materiaal afkomstig is uit een systeem dat equivalent wordt bevonden aan de EU-richtlijn. In het geval dat leveranciers dit wensen dienen zij voor import hierover met Naktuinbouw contact op te nemen zodat een en ander door Naktuinbouw kan worden beoordeeld.
4. In weefselkweek (vitro) vermeerderd materiaal kan voor opname in de certificeringkeuring in aanmerking komen als uit uitgevoerde (identiteits-) controle is gebleken dat het op die wijze vermeerderde materiaal aan alle in deze Handleiding gestelde eisen voor wat betreft identiteit, volgens de voorwaarden in *Bijlage 6* bij deze Handleiding, heeft voldaan.
5. De fytosanitaire voorschriften krachtens Regulation (EU) 2016/2031 zijn in alle gevallen van toepassing.
6. Teeltmateriaal en fruitgewassen die bestaan uit een genetisch gemodificeerd organisme in de zin van de punten 1 en 2 van Paragraaf 2 van Richtlijn 2001/18/EG, worden alleen in de handel gebracht als het genetisch gemodificeerde organisme uit hoofde van die richtlijn of uit hoofde van Verordening (EG) nr. 1829/2003 is toegelaten en onder voorwaarde dat dit op de verhandelingsdocumenten is vermeld.
7. De leverancier dient al zijn activiteiten die betrekking hebben op productie, bewerking en/of behandeling van teeltmateriaal fruitgewassen buiten Nederland ten behoeve van de daar geldende wettelijke keuringen en/ of certificering aan te melden bij de competente autoriteiten van het betreffende land, en stelt daarvan Naktuinbouw in kennis voor zover het materiaal daarna weer via NL in de handel wordt gebracht.

§.3 Aangifte

1. Gewassen dienen bij aanvang van de teelt door de leverancier aangemeld te worden voor de in deze Handleiding bedoelde (certificerings)keuring door middel van een door Naktuinbouw ter beschikking gestelde digitale methode, dan wel op een andere door Naktuinbouw geaccepteerde wijze. De gegevens dienen vóór een door Naktuinbouw vastgesteld tijdstip in het bezit van Naktuinbouw te zijn om een goede controle mogelijk te maken.
2. De aangifte bestaat uit een perceelsaangifte en uit een partijaangifte voor grootfruit en een gecombineerde teeltaangifte voor Softfruit

§.4 Voorschriften bedrijfsvoering en verplichtingen leverancier

1. De leverancier dient een actueel en volledig overzicht te kunnen overleggen, waaruit blijkt dat de partijen teeltmateriaal afzonderlijk identificeerbaar zijn en waar ze zich op het bedrijf bevinden.
2. De leverancier dient een actueel overzicht te kunnen overleggen waaruit de afstamming van moedermateriaal, teeltmateriaal en fruitgewassen blijkt en voor elke vermeerderingsfase de controles, (na)toetsingen, evenals de resultaten daarvan en alle andere handelingen, die in het kader van certificering door hem verricht zijn.
3. Tijdens de productie van teeltmateriaal en fruitgewassen ziet Naktuinbouw erop toe dat de leveranciers over een plan beschikken om kritische punten in het productieproces te identificeren en te controleren, zoals passend voor de desbetreffende geslachten en soorten. Dat plan heeft ten minste betrekking op de volgende elementen:
  - i. locatie van en aantal planten;
  - ii. teeltplanning;
  - iii. vermeerderingsstappen;
  - iv. verpakking, opslag en vervoer
4. Voorts dient de leverancier een deugdelijke in- en verkoop administratie te hebben waaruit direct en eenduidig kan worden aangetoond aan wie partijen teeltmateriaal zijn verkocht of van wie ze zijn aangekocht, op welk moment dat is gebeurd. De daarbij behorende of gebruikte (certificering)documenten worden door de leverancier gedurende de productiecyclus doch ten minste drie jaren bewaard.
5. Een leverancier dient de voor de productie van gecertificeerd materiaal voorgeschreven toetsingen uit te laten voeren door Naktuinbouw of een door Naktuinbouw erkend laboratorium.
6. De leverancier is verplicht direct mededeling te doen bij de verantwoordelijke autoriteiten, als quarantaineorganismen zijn waargenomen in het gewas of in het teeltmateriaal, dat daar wordt of is geproduceerd en is ook verplicht alle door deze autoriteiten opgelegde maatregelen uit te voeren.
7. De leverancier is verplicht Naktuinbouw direct te informeren bij het aantreffen van (quarantaine) organismen en van in deze Handleiding genoemde organismen in de productie van teeltmateriaal, dat in de keuring en of certificering is opgenomen.
8. De leverancier dient Naktuinbouw direct op de hoogte te stellen bij het aantreffen van pathogenen en/of het optreden van problemen ter zake van het indelen in enige categorie van gewassen/partijen teeltmateriaal.
9. De leverancier die tegelijk ook fruit (eindproduct) produceert op dezelfde locatie(s) zal, desgevraagd door Naktuinbouw, al deze productieactiviteiten bekend maken zodat, (met het oog op bewaking van onder meer de gezondheid) toezicht van het geproduceerde teeltmateriaal kan plaatsvinden.
10. De leverancier verstrekt op aanvraag van Naktuinbouw alle informatie die Naktuinbouw noodzakelijk acht om haar toezicht te kunnen uitoefenen.
11. Er dient voortdurend door de leverancier een doelmatige controle op ziekten, plagen en het voorkomen van schadelijke onkruiden te worden uitgevoerd. Alle noodzakelijke maatregelen ter voorkoming en beheersing van ziekten, plagen en onkruiden dienen plaats te vinden. Naktuinbouw kan daartoe nadere voorschriften geven. Hiervoor voert de leverancier een aantoonbare registratie van genomen maatregelen.
12. De leverancier houdt een register bij met controlegegevens over de kritische punten in het productieproces en houdt deze gegevens ten minste 3 jaar na de productie van het materiaal beschikbaar.

§.5 Uitvoeren keuring en inspectie

1. Gedurende de gehele teelt worden door Naktuinbouw zoveel veldinspecties, bemonsteringen en toetsing verricht als Naktuinbouw voor een betrouwbare keuring noodzakelijk acht. Door de leverancier dient aan de keurmeester van Naktuinbouw tijdig, doch minimaal 10 dagen voor aanvang van het rooien, gemeld te worden dat men het voornemen heeft te gaan rooien, zodat een laatste veldkeuring kan worden uitgevoerd. Deze melding geldt ook voor het kappen van 1-jarige bomen en stapelgoed.
2. Bij de inspecties als in lid 1 bedoeld keurt Naktuinbouw op raszuiverheid, rasechtheid en gezondheid. Indien daarbij wordt geconstateerd dat partijen teeltmateriaal gedurende de teelt aantastingen vertonen van de ziekten, als op *Bijlage 8* bij deze Handleiding vermeldt, dienen de maatregelen te worden getroffen als daarbij aangegeven in het register *Specifieke eisen aan plantenpaspoortplichtige fruitgewassen*.
3. Bij veldinspectie zal Naktuinbouw, daar waar door de leverancier niet aannemelijk gemaakt kan worden waardoor verdachte open plaatsen in het gewas zijn ontstaan, niet tot certificering overgaan.
4. Als er om certificering wordt verzocht, kan Naktuinbouw kort voor het rooien of het oogsten van het teeltmateriaal (in geval van stekken, enten, oculaties) nog een laatste keuring uitvoeren. Voorts kan, gedurende de verwerking, de bewaring en het afleveren, een partijkeuring worden uitgevoerd.
5. Bij de laatste veldinspectie en eventueel uitgevoerde partijkeuring wordt nagegaan of het te certificeren plantmateriaal voldoet aan de bij of krachtens deze voorschriften gestelde eisen en wordt beoordeeld of deze overeenstemmen met de gevraagde categorie.
6. Als Naktuinbouw constateert, dat een ter certificering aangeboden partij niet aan de eisen van deze Handleiding of de daarop berustende voorschriften voldoet, wordt certificering voor de betrokken partij geweigerd. Als op aanwijzing van Naktuinbouw maatregelen genomen zijn, kan opnieuw een keuring worden aangevraagd, zodat alsnog certificering kan volgen, indien de partij volgens de al dan uitgevoerde keuring aan alle eisen voldoet.

§.6 Indeling categorieën

1. Materiaal wordt, op basis van resultaten van de in deze Handleiding voorgeschreven controles, ingedeeld in CAC of één van de certificeringscategorieën, prebasis, basis of gecertificeerd.
2. Een gewas en/of het daarvan afkomstige teeltmateriaal wordt volgens officiële inspectie(s) gecertificeerd als het rasecht, raszuiver en voldoende gezond is zoals voor de betrokken categorie en/of rassen aangegeven in *Bijlage 7 en 8* behorend bij deze Handleiding
3. Bij certificering van teeltmateriaal of (moeder)planten vindt indeling plaats in één van de categorieën en wel in de categorie 'prebasis', 'basis' of 'gecertificeerd'. De categorie wordt bij aflevering op certificaat en/of waarmerkstrookje vermeld.
4. Bij veredeling van planten (enten of oculeren) met gebruikmaking van teeltmateriaal van verschillende categorieën, geldt voor de aldus ontstane, veredelde plant de laagste categorie van het gebruikte teeltmateriaal.
5. Om voor officiële certificering in aanmerking te komen moet het ras zijn geregistreerd met een officiële beschrijving. Als rassen zijn geregistreerd met een officieel erkende beschrijving zal Naktuinbouw beoordelen of de betreffende rasbeschrijving voldoende is om een goede identiteitsbeoordeling uit te voeren en materiaal te kunnen certificeren.
6. Een voorlopige categorie kan worden toegekend wanneer toetsing/ beoordeling nog niet volledig zijn afgerond en wanneer het materiaal dient voor de verdere vermeerdering van moederplanten. Er wordt dan voorwaardelijk gecertificeerd. Als het dossier compleet is dan wordt het eerdere materiaal definitief gecertificeerd.

§.7 Voorschriften kandidaat-prebasismoederplanten en hernieuwing

1. Een kandidaat-prebasismoederplant is vrij van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie:
  - a. de desbetreffende kandidaat-prebasismoederplant is bij visuele inspectie van de faciliteiten en de velden vrij bevonden van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - b. die visuele inspectie wordt door Naktuinbouw en, in voorkomend geval, door de leverancier uitgevoerd;
  - c. bij twijfel over de aanwezigheid van plaagorganismen wordt een bemonstering en toetsing uitgevoerd.
2. Een kandidaat-prebasismoederplant is vrij van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie:
  - a. de desbetreffende kandidaat-prebasismoederplant is bij visuele inspectie van de faciliteiten en de velden en bij bemonstering en toetsing vrij bevonden van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - b. die visuele inspectie wordt door Naktuinbouw en, in voorkomend geval, door de leverancier uitgevoerd;
  - c. deze bemonstering en toetsing worden gedurende de meest geschikte periode van het jaar uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de klimatologische en de teeltomstandigheden van de plant en de biologie van de plaagorganismen die voor die plant relevant zijn. Bij twijfel over de aanwezigheid van plaagorganismen worden ook bemonstering en toetsing op andere momenten van het jaar uitgevoerd.
3. Een kandidaat-prebasismoederplant moet worden geteeld in een insectenvrije ruimte, waarin geen moederplanten en/ of teeltmateriaal van enige andere categorie voorkomen, in ziektevrije grond evenals los van ondergrond, afzonderlijk in potten of containers, onder strikt hygiënische omstandigheden fysiek gescheiden van prebasismoederplanten.
4. De kandidaat-prebasismoederplant moet op een door Naktuinbouw geaccepteerde wijze door een door Naktuinbouw erkend laboratorium worden getoetst op pathogenen als in *Bijlage 7*.
5. De kandidaat-prebasismoederplant moet door de leverancier in het bijzonder op rasechtheid worden gecontroleerd. De leverancier overlegt de resultaten van die identiteitscontrole op verzoek aan Naktuinbouw. De identiteitsbeschrijving moet bij aanvang van het traject voor toetsing/beoordeling bij het betreffende materiaal aanwezig zijn. Voorwaarden staan beschreven in *Richtlijn 2014/98, paragraaf 5: Voorschriften voor de aanvaarding van een prebasismoederplant*.
6. In afwijking van lid 2 is, als een kandidaat-prebasismoederplant een zaailing is, visuele inspectie, bemonstering en toetsing alleen vereist voor virussen, viroïden of op virusziekten lijkende ziekten voor het geslacht of de soort in kwestie die door stuifmeel worden overgedragen en die in de lijst in *Bijlage 7* zijn opgenomen. De voorwaarde die hierbij geldt is, dat een officiële inspectie heeft bevestigd dat de desbetreffende zaailing is geteeld uit zaad. Dit zaad moet zijn geproduceerd door een plant die vrij is van de symptomen van virussen, viroïden en op virusziekten lijkende ziekten. Ook dient te worden vastgesteld dat betreffende zaailing overeenkomstig *paragraaf 8, leden 1 en 3*, in stand is gehouden.
7. De leden 1 en 3 zijn ook van toepassing op een door hernieuwing geproduceerde prebasismoederplant:
  - a. een door hernieuwing geproduceerde prebasismoederplant is vrij van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde virussen en viroïden voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - b. die prebasismoederplant is, bij visuele inspectie van de faciliteiten, velden en partijen en bij bemonstering en toetsing, vrij bevonden van deze virussen en viroïden;
  - c. die visuele inspectie, bemonstering en toetsing worden door Naktuinbouw en, in voorkomend geval, door de leverancier uitgevoerd.
8. Aan het einde van de keuring en beoordeling van deze planten stelt Naktuinbouw aan de hand van beschikbare attesten van toetsingen en identiteitsbeoordelingen vast of aan de voorwaarden is voldaan. De getoetste plant zelf of materiaal dat hiervan direct afkomstig is wordt definitief ingedeeld in de categorie pre-basismateriaal.

§.8 Voorschriften voor prebasismateriaal

Teeltmateriaal, met uitzondering van materiaal anders dan moederplanten en onderstammen die niet tot een ras behoren, wordt op verzoek officieel als prebasismateriaal gecertificeerd indien is vastgesteld dat het minimaal aan de volgende voorschriften voldoet:

1. Het materiaal is rechtstreeks van een Pre-basismoederplant afkomstig.
2. Het materiaal is rasecht en de rasechtheid is geverifieerd.
3. De instandhouding heeft plaats gevonden volgens voorschriften.
4. Het materiaal is vrij van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie.
5. De prebasismoederplanten en prebasismateriaal mogen niet zijn aangetast op een niveau dat hoger is dan de tolerantieniveaus voor plaagorganismen zoals beschreven in *Bijlage 7 en 8*.
6. De visuele inspectie, bemonstering en toetsing uitvoeren zoals vastgelegd in *Bijlage 7 en 8*.
7. Het materiaal is vrij van gebreken die kwaliteit en bruikbaarheid aantasten.
8. Wanneer een prebasismoederplant, prebasismateriaal of onderstam die niet tot een ras behoort, niet meer aan de voorschriften voldoet, verwijdert de leverancier deze planten of dit materiaal uit de nabijheid van andere prebasismoederplanten en prebasismateriaal. De verwijderde moederplant of het verwijderde materiaal mag als basismateriaal of CAC-materiaal worden gebruikt op voorwaarde dat de plant of het materiaal aan de voorschriften van de betreffende categorie voldoet. In plaats van die moederplant of dat materiaal te verwijderen, mag de leverancier passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat die moederplant of dat materiaal opnieuw aan deze voorschriften voldoet. In alle gevallen dient dit gemeld te worden bij Naktuinbouw.
9. Prebasismateriaal wordt onder insectenvrije omstandigheden geteeld in een ruimte waarin uitsluitend plantmateriaal met prebasis-status voorkomt.
10. Geteeld worden los van ondergrond, afzonderlijk in potten of containers en in ziektevrije grond. Het drainwater uit de potten of containers mag niet met andere planten in contact komen.
11. Elke Pre-basis (moeder)plant wordt individueel geëtiketteerd.
12. Prebasismoederplanten mogen alleen voor de productie van prebasismateriaal worden gebruikt voor een periode die wordt bepaald op basis van de stabiliteit van het ras of de milieumomstandigheden waarin zij worden geteeld, en van eventuele andere factoren die invloed op de stabiliteit van het ras hebben.
13. Vrijheid van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen wordt visueel vastgesteld. Deze inspecties worden uitgevoerd door Naktuinbouw en eventueel door de leverancier.
14. De grond of het teeltsubstraat waarin prebasismoederplanten en prebasismateriaal wordt geteeld voldoet aan:
  - a. vrij van alle in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn. Afwezigheid van dergelijke plaagorganismen die virussen bij zich dragen, wordt door bemonstering en toetsing vastgesteld;
  - b. de bemonstering en toetsing worden uitgevoerd voordat is geplant, en worden tijdens de groei herhaald als er sprake is van de vermoedelijke aanwezigheid van de in *Bijlage 7 en 8* genoemde plaagorganismen;
  - c. bij de uitvoering van die bemonstering en toetsing wordt rekening gehouden met de klimatologische omstandigheden en de biologie van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen, voor zover deze plaagorganismen voor de Pre-basismoederplanten of het Pre-basismateriaal in kwestie relevant zijn;
  - d. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer gedurende ten minste vijf jaar geen planten die waardplanten zijn voor de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie, in de desbetreffende grond

- zijn geteeld en als er geen twijfel bestaat over de afwezigheid van de desbetreffende plaagorganismen in die grond;
- e. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer Naktuinbouw op basis van een officiële inspectie concludeert dat de grond vrij is van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn.
15. Prebasismoederplanten en prebasismateriaal worden op basis van visuele inspectie nagenoeg vrij bevonden van gebreken. Die visuele inspectie wordt door Naktuinbouw en, in voorkomend geval, door de leverancier uitgevoerd. Beschadigingen, verkleuringen, littekenweefsel of uitdroging worden als gebreken beschouwd indien zij de kwaliteit en bruikbaarheid als teeltmateriaal aantasten.
16. Aan het einde van de keuring en beoordeling stelt Naktuinbouw, aan de hand van beschikbare attesten van toetsingen en identiteitsbeoordelingen, vast of aan de voorwaarden voor prebasismateriaal is voldaan. Materiaal dat rechtstreeks afkomstig is van de prebasismoederplanten wordt definitief categorie prebasis materiaal.

§.9 Voorschriften onderstammen die niet tot een ras behoren als prebasismateriaal

Een plant van een onderstam die niet tot een ras behoort, wordt op verzoek officieel als prebasismateriaal gecertificeerd indien het materiaal voldoet aan de voorwaarden voor prebasismateriaal beschreven in Paragraaf 9 en afwijkend op deze voorschriften:

1. Plant is rechtstreeks, hetzij vegetatief hetzij geslachtelijk, uit een moederplant vermeerderd; in geval van geslachtelijke vermeerdering worden bestuivende bomen (bestuivers) rechtstreeks via vegetatieve vermeerdering van een moeder- plant geproduceerd.
2. Plant is soortecht.

§.10 Voorschriften voor basismateriaal

Teeltmateriaal, met uitzondering van basismoederplanten en onderstammen die niet tot een ras behoren, wordt op verzoek officieel als basismateriaal gecertificeerd indien:

1. Het teeltmateriaal uit een basismoederplant afkomstig is. Een basismoederplant voldoet aan een van de volgende voorschriften:
  - a. de plant is uit prebasismateriaal geteeld; of
  - b. de plant is door vermenigvuldiging uit een basismoederplant (van een vorige generatie) geproduceerd.
2. De basismoederplant en het basismateriaal voldoen aan voorwaarden met betrekking tot:
  - a. rasechtheid;
  - b. vrij van gebreken die kwaliteit en bruikbaarheid aantasten;
  - c. vrij van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - d. geteeld in grond die vrij is van alle in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen;
  - e. de basismoederplanten of basismateriaal mag niet hoger zijn aangetast dan de tolerantieniveaus voor plaagorganismen zoals beschreven in *Bijlage 7 en 8*.
3. Wanneer een basismoederplant, basismateriaal of onderstam die niet tot een ras behoort, niet meer aan de voorschriften van punt 2 voldoet, verwijdert de leverancier deze plant of dit materiaal uit de nabijheid van andere gecertificeerde moederplanten en ander gecertificeerd materiaal. De verwijderde moederplant of het verwijderde materiaal mag als CAC-materiaal worden gebruikt, op voorwaarde dat de plant of het materiaal aan de voorschriften van CAC-materiaal voldoet. In plaats van die moederplant of dat materiaal te verwijderen, mag de leverancier passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat die moederplant of dat materiaal opnieuw aan deze voorschriften voldoet.

4. Vrijheid van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen wordt normaliter visueel vastgesteld. Deze inspecties worden uitgevoerd door Naktuinbouw en eventueel door de leverancier.
5. Bij twijfel over de aanwezigheid van een plaagorganismen neemt Naktuinbouw en in voorkomende gevallen de leverancier een monster en laat dit toetsen in een officieel erkend laboratorium.
6. De visuele inspectie, bemonstering en toetsing uitvoeren zoals vastgelegd in *Bijlage 7 en 8*.
7. De grond waarin de basismoederplant en het basismateriaal wordt geteeld voldoet aan:
  - a. vrij van alle in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn. Afwezigheid van dergelijke plaagorganismen die virussen bij zich dragen, wordt door bemonstering en toetsing vastgesteld;
  - b. de bemonstering(en) en toetsing(en) worden uitgevoerd vóórdat er wordt geplant, en worden tijdens de groei herhaald als er sprake is van de vermoedelijke aanwezigheid van de in *Bijlage 7 en 8* genoemde plaagorganismen;
  - c. bij de uitvoering van betreffende bemonstering en toetsing wordt rekening gehouden met de klimatologische omstandigheden en de biologie van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen, voor zover deze plaagorganismen voor de basismoederplanten of het basismateriaal in kwestie relevant zijn;
  - d. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer gedurende ten minste vijf jaar geen planten die waardplanten zijn voor de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie, in de desbetreffende grond zijn geteeld en als er geen twijfel bestaat over de afwezigheid van de desbetreffende plaagorganismen in die grond;
  - e. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer Naktuinbouw op basis van een officiële inspectie concludeert dat de grond vrij is van de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn.
8. Een onderstam die niet tot een ras behoort, wordt op verzoek officieel als basismateriaal gecertificeerd indien deze soortecht is, stabiel en individueel geïdentificeerd kan worden.
9. Instandhouding van kandidaat-, prebasis-, basismoederplanten en basismateriaal:
  - a. op velden die gescheiden van potentiële bronnen van besmetting door vectoren die zich via de lucht verplaatsen, wortelcontact, en kruisbesmetting door machines, entgereedschap en alle andere mogelijke bronnen worden gehouden;
  - b. de isolatieafstand en belendingseisen zijn vastgesteld door Naktuinbouw en beschreven in *Bijlage 4*.
10. De basismoederplanten die uit prebasismateriaal zijn vermenigvuldigd, mogen in een aantal generaties worden vermenigvuldigd om het benodigde aantal basismoederplanten te verkrijgen. De basismoederplanten worden overeenkomstig zoals beschreven bij prebasismoederplanten vermenigvuldigd of worden overeenkomstig voorschriften via in-vitrovermeerdering vermenigvuldigd. Het toegestane maximumaantal generaties en de toegestane maximum gebruiksduur van basismoederplanten is voor elk van de desbetreffende geslachten of soorten in *Bijlage 3* vastgelegd.
11. Wanneer meerdere generaties basismoederplanten zijn toegestaan, mag elke generatie die niet de eerste generatie is, uit ongeacht welke vorige generatie voortkomen. De leverancier geeft aan in welke generatie materiaal in de keuring opgenomen moet worden. Indelen in een lagere generatie mag, indelen in dezelfde of een hogere generatie mag niet.
12. Teeltmateriaal van verschillende generaties wordt gescheiden gehouden tijdens productie, opslag en aflevering.
13. Aan het einde van de keuring en beoordeling van deze planten stelt Naktuinbouw aan de hand van beschikbare attesten van toetsingen en identiteitsbeoordelingen vast of aan de voorwaarden voor certificering als basismateriaal is voldaan. Materiaal dat hiervan afkomstig is wordt definitief gecertificeerd in de categorie basismateriaal (met daarbij een vermelding van de betreffende generatie).

§.11 Voorschriften voor gecertificeerd materiaal

Teeltmateriaal, met uitzondering van moederplanten, en fruitgewassen worden op verzoek officieel als gecertificeerd materiaal gecertificeerd indien:

1. Het teeltmateriaal en de fruitgewassen uit een gecertificeerde moederplant zijn vermeerderd. Een gecertificeerde moederplant voldoet aan een van de volgende voorschriften:
  - a. de plant is uit prebasismateriaal geteeld; of
  - b. de plant is uit basismateriaal geteeld.
2. Het teeltmateriaal en de fruitgewassen voldoen aan:
  - a. rasechtheid;
  - b. vrij van gebreken die kwaliteit en bruikbaarheid aantasten, zoals: beschadigingen, verkleuringen, littekenweefsel of uitdroging;
  - c. vrij van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - d. geteeld in grond die vrij is van alle in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen;
  - e. het te certificeren materiaal mag niet hoger zijn aangetast dan de tolerantieniveaus voor plaagorganismen zoals beschreven in *Bijlage 8*.
3. Wanneer een gecertificeerde moederplant, gecertificeerd materiaal of onderstam die niet tot een ras behoort, niet meer aan de voorschriften van punt 2 voldoet, verwijdert de leverancier deze plant of dit materiaal uit de nabijheid van andere gecertificeerde moederplanten en ander gecertificeerd materiaal. De verwijderde moederplant of het verwijderde materiaal mag als CAC-materiaal worden gebruikt op voorwaarde dat de plant of het materiaal aan de voorschriften van CAC-materiaal voldoet. In plaats van die moederplant of dat materiaal te verwijderen, mag de leverancier passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat die moederplant of dat materiaal opnieuw aan deze voorschriften voldoet.
4. Vrijheid van in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen wordt visueel vastgesteld. Deze inspecties worden uitgevoerd door Naktuinbouw en eventueel door de leverancier.
5. Bij twijfel over de aanwezigheid van een plaagorganismen neemt Naktuinbouw en in voorkomende gevallen de leverancier een monster en laat deze toetsen door een officieel erkend laboratorium.
6. De visuele inspectie, bemonstering en toetsing worden uitgevoerd zoals vastgelegd in *Bijlage 7*
7. De grond (i.c het perceel) waarin teeltmateriaal en fruitgewassen wordt geteeld voldoet aan:
  - a. vrij van alle in *Bijlage 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn. Afwezigheid van dergelijke plaagorganismen die virussen bij zich dragen, wordt door bemonstering en toetsing vastgesteld;
  - b. de bemonstering en toetsing worden uitgevoerd voordat is geplant, en worden tijdens de groei herhaald als er sprake is van de vermoedelijke aanwezigheid van de in bijlag III genoemde plaagorganismen;
  - c. bij de uitvoering van die bemonstering en toetsing wordt rekening gehouden met de klimatologische omstandigheden en de biologie van de in *Bijlage 8* vermelde plaagorganismen, voor zover deze plaagorganismen voor de gecertificeerde moederplanten of het gecertificeerd materiaal in kwestie relevant zijn;
  - d. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer gedurende ten minste vijf jaar geen planten die waardplanten zijn voor de in *Bijlage 7 en 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie, in de desbetreffende grond zijn geteeld en als er geen twijfel bestaat over de afwezigheid van de desbetreffende plaagorganismen in die grond;
  - e. er worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd wanneer Naktuinbouw op basis van een officiële inspectie concludeert dat de grond vrij is van de in *Bijlage 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie die virussen bij zich dragen die voor dat geslacht of die soort schadelijk zijn.
8. Gedurende de teelt van gecertificeerde fruitgewassen worden geen bemonstering en toetsing uitgevoerd, tenzij Naktuinbouw daartoe specifieke aanleiding ziet.

9. Aan het einde van de keuring en beoordeling van deze planten stelt Naktuinbouw aan de hand van beschikbare attesten van toetsingen en identiteitsbeoordelingen vast of aan de voorwaarden voor certificering is voldaan. Materiaal wat hiervan afkomstig is wordt definitief categorie gecertificeerd materiaal.

§.12 Voorschriften voor CAC-materiaal

CAC-materiaal, anders dan materiaal van onderstammen die niet tot een ras behoren, mag alleen in de handel worden gebracht als door de leverancier is vastgesteld dat het aan de volgende voorschriften voldoet:

1. Het is vermeerderd uit een geïdentificeerde bron van materiaal die door de leverancier is vastgelegd in zijn administratie. De leverancier heeft beoordeeld of materiaal aan de eisen van *Paragraaf 3* voldoen of dat dit blijkt uit meegeleverde documenten.
2. Het is rasecht en voldoende raszuiver.
3. Het voldoet aan de gezondheidseisen:
  - a. bij afleveren vrij van de in *Bijlage 8* vermelde plaagorganismen voor het geslacht of de soort in kwestie;
  - b. punt a. wordt door de leverancier vastgesteld door visuele inspectie van faciliteiten, velden en partijen;
  - c. bij twijfel over de aanwezigheid van die plaagorganismen voert de leverancier bemonstering en toetsing uit;
  - d. de leverancier voert visuele inspectie, bemonstering en toetsing uit voor het geslacht of de soort in kwestie, zoals vastgelegd in *Bijlage 7 en 8*.
4. Het voldoet aan de voorwaarden betreffende gebreken:
  - a. op basis van visuele inspecties nagenoeg vrij van gebreken bevonden. Beschadigingen, verkleuringen, littekenweefsel of uitdroging worden als gebreken beschouwd indien zij de kwaliteit en bruikbaarheid als teeltmateriaal aantasten.
5. Als het materiaal niet meer voldoet neemt de leverancier de volgende maatregelen:
  - a. verwijderen van het materiaal uit de nabijheid van ander CAC-materiaal;
  - b. nemen van passende maatregelen om te waarborgen dat het materiaal opnieuw aan de voorschriften voldoet.
6. Aan het einde van het groeiseizoen stelt Naktuinbouw aan de hand van leverancierscontroles en/of eigen keuringsbeoordelingen vast of aan de voorwaarden voor CAC-materiaal is voldaan. Als daaraan voldaan is, wordt het materiaal definitief in de categorie CAC-materiaal ingedeeld.

§.13 Identificering en documenten

Aanduiding van het ras

1. Teeltmateriaal en fruitgewassen worden in de handel gebracht onder vermelding van het ras waartoe zij behoren. Wanneer bij onderstammen het materiaal niet tot een ras behoort, wordt er verwezen naar de betrokken soort of naar de betrokken interspecifieke hybride.
2. Tijdens de groei, het rooien of verzamelen van teeltmateriaal worden teeltmateriaal en fruitgewassen in afzonderlijke partijen gehouden.
3. Wanneer teeltmateriaal of fruitgewassen van verschillende oorsprong bij verpakking, opslag, vervoer of levering worden samengevoegd of gemengd, houdt de leverancier een register bij met de volgende gegevens: samenstelling van de partij en oorsprong van de samenstellende delen.

Etikettering

1. Teeltmateriaal en fruitgewassen mogen slechts in voldoende homogene partijen in de handel worden gebracht; daarbij moeten zij:
  - a. hetzij gekwalificeerd zijn als CAC-materiaal en vergezeld gaan van een document dat door de leverancier is opgemaakt in overeenstemming met de overeenkomstig *Bijlage 2*

- vastgestelde specifieke voorschriften. Wanneer op dit document een officiële verklaring voorkomt, moet deze duidelijk van de rest van de inhoud van het document gescheiden zijn.
- b. hetzij gekwalificeerd zijn als CAC-materiaal en vergezeld gaan van een geel etiketteringslabel dat door de leverancier is opgemaakt in overeenstemming met de overeenkomstig *Bijlage 2* vastgestelde specifieke voorschriften.
  - c. hetzij gekwalificeerd zijn als prebasismateriaal, basismateriaal of gecertificeerd materiaal en als zodanig gecertificeerd zijn door Naktuinbouw in overeenstemming met de overeenkomstig *Bijlage 2* vastgestelde specifieke voorschriften.
  - d. hetzij gekwalificeerd zijn als Kwekersmateriaal en als zodanig in overeenstemming met de in *Bijlage 2* vastgestelde specifieke voorschriften als testmateriaal te worden geleverd.
  - e. hetzij het materiaal valt onder de uitzonderingsregeling voor amateur-/biodiversiteitsrassen en in dat geval voldoet aan de eisen die zijn geformuleerd in *Bijlage 9*.
2. Teeltmateriaal en fruitgewassen van een genetisch gemodificeerd ras moet op alle op het teeltmateriaal aangebrachte etiketten en op de bij het teeltmateriaal gevoegde begeleidende documenten in het kader van deze richtlijn, officieel of niet-officieel, duidelijk worden vermeld dat het een genetisch gemodificeerd ras betreft. Hierbij moeten de genetisch gemodificeerde organismen worden geïdentificeerd.
  3. Naktuinbouw kan de leverancier toestaan het certificeringsetiket onder haar toezicht te vervaardigen en aan te brengen. Het ontwerp van het etiket wordt door Naktuinbouw vastgesteld en de leverancier laat het door hem te vervaardigen (model)document vooraf door Naktuinbouw autoriseren. Aan het drukken en gebruiken van zelfgeproduceerde documenten kan Naktuinbouw nadere voorwaarden verbinden. Gebruik van niet-geautoriseerde lay-out is NIET toegestaan en niet geautoriseerde documenten hebben geen geldigheid.
  4. Teeltmateriaal dat gecertificeerd in de handel wordt gebracht moet worden vergezeld door een zending begeleidend certificeringsdocument. Voor gecertificeerd eindproduct volstaat begeleiding met leveranciersdocument.
  5. Het certificeringsetiket met de informatie heeft een koppeling met het begeleidende document. Op het begeleidend document staat beschreven op welke wijze is geëtiketteerd, alsook de aantallen en de categorie waarin het materiaal is gecertificeerd.
  6. Het certificeringsetiket wordt op de planten of delen van planten aangebracht die als teeltmateriaal of fruitgewassen in de handel worden gebracht. Wanneer dergelijke planten of delen van planten in een verpakking, bundel of container in de handel worden gebracht, wordt het etiket op die verpakking, bundel of container aangebracht. Wanneer teeltmateriaal of fruitgewassen met een enkel certificeringsetiket in de handel worden gebracht, wordt dat certificeringsetiket op de verpakking, bundel of container die dat teeltmateriaal of die fruitgewassen bevatten, aangebracht.
    - a. veredelde grootfruitplanten worden per stuk of per bos gewaarmerkt, waarbij de voorschriften van de eigenaar of licentiehouders van het ras in acht worden genomen;
    - b. onderstammen grootfruit wordt per bos gewaarmerkt.
    - c. Softfruit planten worden per verpakkingseenheid voorzien van een kistkaart. Een palletkaart mag gebruikt worden als vers plantmateriaal niet in opslag of bewaring, maar rechtstreeks vanuit productie geleverd wordt aan de klant.
  7. Teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht is voorzien van een leveranciersdocument.
  8. Het certificeringsetiket en het (zending begeleidend) certificeringsdocument bevat de informatie zoals voorgeschreven in *Bijlage 2*.
  9. Het certificeringsetiket en of het zending begeleidend document of certificaat heeft een geldigheidsduur van een jaar en heeft betrekking op het voorgaand groeiseizoen. Na de geldigheidsperiode kan materiaal opnieuw voor certificering worden aangeboden.
  10. Het etiket dat wordt aangebracht op teeltmateriaal voor fruitgewassen bevat altijd (geïntegreerd) plantenpaspoortgegevens.

Plomberen en verpakken van prebasismateriaal, basismateriaal of gecertificeerd materiaal

1. Wanneer prebasis-, basis- of gecertificeerd materiaal in partijen van twee of meer planten of delen van planten in de handel wordt gebracht, moeten die partijen voldoende homogeen zijn. Planten of delen van planten die deel uitmaken van dergelijke partijen, voldoen aan de voorschriften:
  - a. planten of delen van planten worden in een overeenkomstig lid 2 geplombeerde verpakking of container verpakt; of
  - b. planten of delen van planten maken deel uit van een overeenkomstig lid 2 geplombeerde bundel.
2. Onder „plomberen” wordt verstaan: in geval van een verpakking of container, dusdanig sluiten dat de verpakking of container niet kan worden geopend zonder de sluiting te beschadigen; in geval van een bundel, dusdanig samenbinden dat de planten of delen van planten waaruit de bundel is samengesteld niet kunnen worden losgemaakt zonder het bindsel te beschadigen. De verpakking, container of bundel moet dusdanig worden geëtiketteerd dat de verwijdering van het etiket het ongeldig maakt.

§.14 Weigering tot certificering en intrekken verstrekte documentatie

1. Als Naktuinbouw constateert, dat een ter certificering aangeboden partij niet aan de eisen van deze Handleiding of de daarop berustende voorschriften voldoet, wordt certificering voor de betrokken partij geweigerd. Als op aanwijzing van Naktuinbouw maatregelen genomen zijn, kan een herstelkeuring worden aangevraagd, zodat alsnog certificering kan volgen, indien de partij na herstelkeuring aan alle eisen voldoet.
2. Wanneer een leverancier geen teeltmateriaal of fruitgewassen in de handel mag brengen, stelt Naktuinbouw de NPPO in kennis. Zij stellen de Commissie en de bevoegde nationale instanties in de lidstaten in kennis van dit verbod.
3. Behoudens het geval dat de aanwezigheid van quarantaineorganismen is vastgesteld, is de leverancier te allen tijde gerechtigd een herstelkeuring te verzoeken bij het Hoofd Keuringen van Naktuinbouw.
4. Intrekking kan ook achteraf plaatsvinden als wordt vastgesteld dat op basis van onjuiste gegevens certificering heeft plaatsgevonden.

Bijlage 1: Voorschriften rassenregistratie en rasbeschrijving teeltmateriaal

Voor goedkeuring komt uitsluitend teeltmateriaal van fruitrassen in aanmerking die:

- 1) Zijn opgenomen in het Nederlands Rassenregister, een officieel register van een andere EU-lidstaat, het Europese Rassenregister (CPVO) of een andere officiële beschrijving hebben.
- 2) Zodanig zijn beschreven en geïdentificeerd, dat naar het oordeel van Naktuinbouw aan de rasbeschrijvings-eisen, die dienen ter correcte identificatie is voldaan.
- 3) Een aanvraag voor officiële registratie van het betreffende ras in een van de lidstaten is ingediend.

M.B.t Naamgeving/naamsaanduiding op labels /etiketten gelden de volgende voorschriften

Voorbeelden van correcte weergave van namen

Malus domestica 'Rasnaam'

Fragaria xananassa 'Rasnaam'

Rubus idaeus 'Rasnaam'

Dus:

- Botanische naam cursief
- Rasnaam tussen hooggeplaatste komma's

Handels en merknamen

Een handelsnaam of merknaam mag bij uitzondering worden toegevoegd. Dit moet in ander lettertype, (bv klein kapitaal of kapitaal) en evt. tussen haakjes gebruikt worden ter aanvulling

Voorbeelden van uitzondering:

Uitgangsmateriaal wordt geleverd met handels of merknaam (vanuit binnen- of buitenland. Het ligt dan voor de hand dat materiaal in de keten dezelfde benamingen blijft houden

Een handel of merknaam is zo bekend dat zonder deze toevoeging het handels belemmerend zou werken.

Voorbeeld:

Rubus idaeus 'Rasnaam' MERKNAAM/ HANDELSNAAM

Malus domestica 'Rasnaam'
MERKNAAM/ HANDELSNAAM

Naktuinbouw kan niet verantwoordelijk worden geacht op het gebruik van merk en handelsnamen op labels en certificaten.

Bijlage 2: Identificatie

Voorschriften aan het etiket

1. de vermelding „EU-regelgeving en -normen”;
2. de lidstaat van etikettering of de desbetreffende code;
3. de verantwoordelijke officiële instantie (Naktuinbouw);
4. de naam van de leverancier of het door Naktuinbouw toegekende fytosanitaire registratienummer/code;
5. het referentienummer van de verpakking of bundel, het individuele volgnummer, het weeknummer of het partijnummer;
6. de botanische naam;
7. de categorie, en voor basismateriaal ook het generatienummer;
8. de benaming van het ras en, in voorkomend geval, de kloon.
In geval van onderstammen die niet tot een ras behoren, de naam van de desbetreffende soort of interspecifieke hybride. Voor geënte fruitgewassen wordt deze informatie voor de onderstam en het erop geënte ras vermeld.
Rassen waarvoor een aanvraag tot officiële registratie of een aanvraag van kwekersrecht in behandeling is, mogen alleen als CAC in het verkeer worden gebracht. Op het label wordt in dat geval het volgende vermeld: „voorgestelde benaming” en „aanvraag in behandeling”;
9. de vermelding „ras met een officieel erkende beschrijving”, indien van toepassing;
10. de hoeveelheid;
11. het land van productie en de desbetreffende code, als dit niet de lidstaat van etikettering is;
12. het jaar van afgifte;
13. voor het geval het oorspronkelijke etiket door een ander etiket wordt vervangen: het jaar van afgifte van het oorspronkelijke etiket.

Het etiket wordt in onuitwisbare letters in een van de officiële talen van de Unie gedrukt en is makkelijk zichtbaar en leesbaar.

Als voor een specifieke categorie planten of delen van planten een gekleurd etiket wordt gebruikt, is de kleur van het etiket:

1. wit met een diagonale paarse streep voor prebasismateriaal;
2. wit voor basismateriaal;
3. blauw voor gecertificeerd materiaal;
4. geel voor CAC-materiaal
5. groen voor kwekersmateriaal (Nederland)

Begeleidend document voor prebasis-, basis- of gecertificeerd materiaal

Bij aflevering van een zending gecertificeerd teeltmateriaal wordt door de betrokken leverancier onder toezicht van Naktuinbouw, voor partijen van verschillende rassen of soorten prebasis-, basis- of gecertificeerd materiaal dat gezamenlijk in de handel wordt gebracht, een begeleidend document ter aanvulling op het in Paragraaf 2 bedoelde etiket kan opgesteld en met de zending meegeleverd.

Het begeleidende document voldoet aan de volgende voorschriften:

1. het bevat de informatie zoals op het desbetreffende etiket vermeld;
2. het is in een van de officiële talen van de Unie opgesteld;
3. het wordt ten minste in tweevoud verstrekt (leverancier en afnemer);
4. het vergezelt het materiaal van de plaats van de leverancier naar de plaats van de afnemer;
5. het bevat de naam en het adres van de afnemer;
6. het bevat de datum van afgifte van het document;
7. het bevat, indien van toepassing, aanvullende informatie over de desbetreffende partijen.

Begeleidend document van de leverancier voor CAC-materiaal

CAC-materiaal mag in de handel wordt gebracht met een document (het document van de leverancier). Om elke mogelijke verwarring tussen het document van de leverancier en het etiket of begeleidend document van gecertificeerd materiaal te voorkomen, ziet Naktuinbouw erop toe dat het document van de leverancier niet op de twee andere documenten lijkt. Het document is geel als het aan de partij wordt bevestigd.

Het document van de leverancier bevat ten minste de volgende informatie:

1. de vermelding „EU-regelgeving en -normen”;
2. de lidstaat waar het document van de leverancier is opgesteld, of de desbetreffende code;
3. de verantwoordelijke officiële instantie (Naktuinbouw);
4. de naam van de leverancier of zijn door Naktuinbouw toegekende fytosanitaire registratienummer/code;
5. een individueel volgnummer, weeknummer of partijnummer; 16.10.2014 L 298/14 Publicatieblad van de Europese Unie NL;
6. de botanische naam;
7. vermelding ‘CAC-materiaal’;
8. de benaming van het ras en, in voorkomend geval, de kloon. In geval van onderstammen die niet tot een ras behoren, de naam van de desbetreffende soort of interspecifieke hybride. Voor geënte fruitgewassen wordt deze informatie voor de onderstam en het erop geënte ras vermeld. Bij rassen waarvoor een aanvraag tot officiële registratie of een aanvraag voor een kweekproduct in behandeling is, wordt het volgende vermeld: „voorgestelde benaming” en „aanvraag in behandeling”;
9. de hoeveelheid;
10. het land van productie en de desbetreffende code, als dit niet de lidstaat is waar het document van de leverancier is opgesteld;
11. de datum van afgifte van het document.

Het document van de leverancier wordt in onuitwisbare letters in een van de officiële talen van de Unie gedrukt en is makkelijk zichtbaar en leesbaar.

Voorbeeld certificaat

Certificaat / Certificate

EU-regelgeving en -normen / EU rules and -standards

Leverancier (naam / adres / postcode / woonplaats)
Supplier (name / address / zipcode / city)

Afemer (naam / adres / postcode / woonplaats)
Receiver (name / address / zipcode / city)

Klantnummer / Client number
 Naktuinbouw NL:

Datum / Date

Aantal Number	Gewas / Rasnaam Species / Variety	Partijnummer Lot number	Categorie Category	Extra informatie Extra information

Van dit certificaat is een kopie aanwezig in de administratie van de leverancier
 Dit certificaat geeft aan dat het hierboven omschreven teeltmateriaal is geproduceerd binnen het kwaliteitscontrole- en certificeringssysteem van Naktuinbouw, door Naktuinbouw tijdens de groei is gekeurd en dat het voor aflevering bleek te voldoen aan alle door Naktuinbouw voor dit materiaal gestelde eisen met betrekking tot rasachtigheid, gezondheid en kwaliteit. Dit certificaat wordt verstrekt indien het teeltmateriaal afkomstig is van geïdentificeerd en gecertificeerd uitgangsmateriaal en wanneer het zelf voldoet aan de gestelde eisen. Indien aflevering niet plaatsvindt binnen 10 dagen na de datum van afgifte van dit certificaat, verliest het zijn geldigheid. Het materiaal is afzonderlijk identificeerbaar. Onvolledige invullingen of dooshalingen maken dit certificaat ongeldig. Dit certificaat is 1 jaar geldig na dagtekening.

A copy of this certificate is held at the administration of the supplier
 This document certifies that the above-mentioned propagating material has been produced within the quality control and certification system of Naktuinbouw, has been inspected by Naktuinbouw during the growing season and prior to delivery has proven to meet the Naktuinbouw-requirements regarding trueness-to-variety, soundness and quality. This certificate is issued if the propagating material originates from a crop grown from identified and certified material and has proven to meet certification standards. If delivery does not take place within 10 days after the date of issue of this certificate, it loses its validity. The material is individually identifiable. Incomplete fillings in or deletions nullify this certificate. This certificate is valid till 1 year after date of issue.

Handtekening leverancier / Signature supplier

Hoofd Keuringen / Head Inspections
 Ir. P. van Nieuwkoop

Naktuinbouw, Postbus 40, 2370 AA Roelofarendsveen, The Netherlands, Tel +31 (0)71 332 62 62, E-mail: keuringen@naktuinbouw.nl
 www.naktuinbouw.eu

K04-Lever-750 L-2022

Wanneer de informatie in het begeleidende document in tegenspraak is met de informatie op het etiket, heeft de informatie op het etiket voorrang

Voorbeelden etiketten: waarmerkstrookjes, kistkaartjes en palletkaarten;

WAARMERK-STROOKJES GROOTFRUIT

De minimale afmeting voor het officiële gedeelte van het waarmerkstrookje moet zijn: **30 * 200 mm**

Prebasismateriaal

	Ras: Botanische naam*) 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM		
	Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam'		
	Onderstam: 'Aanduiding onderstam'		
	Reg.nummer: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen	
	Partijnummer: 1234567890		
	Categorie: Prebasismateriaal		1234 / 5678

Basismateriaal

	Ras: Botanische naam*) 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM		
	Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam'		
	Onderstam: 'Aanduiding onderstam'		
	Reg.nummer: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen	
	Partijnummer: 1234567890		
	Categorie: Basismateriaal		1234 / 5678

Gecertificeerd

	Ras: Botanische naam*) 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM		
	Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam'	Aantal: X	
	Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	FXL	
	Reg.nummer: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen	
	Partijnummer: 1234567890		
	Ras met officieel erkende beschrijving	Categorie: Gecertificeerd	1234 / 5678

Kwekersmateriaal

	Ras: Botanische naam*) 'Rasaanduiding'	Kwekersmateriaal	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM		
	Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam'	Ras heeft geen status, testmateriaal	
	Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	EU-Regelgeving/normen	
	Reg.nummer: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen	
	Partijnummer: 1234567890		
	Categorie: VGS-Basismateriaal-X		1234 / 5678

CAC-materiaal

	Ras: Botanische naam*) 'Rasaanduiding'	Geproduceerd in: XX	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM		
	Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam'	FXL / In vitro	
	Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	EU-Regelgeving/normen	
	Reg.nummer: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen	
	Partijnummer: 1234567890		
	Ras met officieel erkende beschrijving	Categorie: CAC	1234 / 5678

Elite-uitvoering

	Ras: Botanische naam*) 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM		
	Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam'	Aantal: X	
	Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	FXL	
	Reg.nummer: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen	
	Partijnummer: 1234567890		
	Ras met officieel erkende beschrijving	Categorie: Gecertificeerd	1234 / 5678

Variabele gegevens (■ = optie, ■ = verplicht) (Grijze ondergrondkleur is alleen ter illustratie)

	Ras: Botanische naam*) 'Rasaanduiding'	Certificaat	Plant Passport-PZ CODE XX
	Handelsnaam: AANDUIDING HANDELSNAAM		
	Tussenstam: 'Rasaanduiding tussenstam'	Aantal: X	
	Onderstam: 'Aanduiding onderstam'	FXL / In vitro	
	Reg.nummer: NL-123456789	EU-Regelgeving/normen	
	Partijnummer: 1234567890		
	Ras met officieel erkende beschrijving	Categorie: Aanduiding categorie	1234 / 5678

- Gecertificeerd** IP-tag 120gr Blauw natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier.
  - Basis- en Prebasis** IP-tag 120gr Wit etikettenpapier (+ paarse balk in PMS 258U voor Prebasismateriaal).
  - Kwekersmateriaal** IP-tag 120gr Lichtgroen natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier (drukkleur: PMS 358U).
  - CAC-materiaal** IP-tag 120gr Geel natsterk, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier (drukkleur: PMS 601U).
  - Elite-uitvoering** IP-tag 120gr Wit etikettenpapier. Oranje ondergrond drukken in PMS 021U blauwe ondergrond in PMS 2905U.
- *) Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing rasnaam.

KISTKAARTJES SOFTFRUIT

De minimale afmeting voor het officiële gedeelte van het kistkaartje moet zijn: **40 * 105 mm**

Prebasismateriaal

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX 54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Prebasismateriaal	

Kwekersmateriaal

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX 54708
	Kwekersmateriaal Geproduceerd in: XX Categorie: VGS-Basismateriaal-X	

Basismateriaal

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX 54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Basismateriaal-X	

CAC-materiaal

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling CAC-materiaal Geproduceerd in: XX	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX 54708
	Categorie: CAC	

Gecertificeerd

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX 54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Gecertificeerd	

Variabele gegevens (■ = optie, ■ = verplicht)

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX 54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Aanduiding categorie	

*) Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing rasnaam.
 Grijs ondergrondkleur alleen ter illustratie.

'Standaard' label met willekeurige invulling

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Fragaria x ananassa 'Elsanta' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 2017 Aantal per kist: 500 54708
	Certificaat Geproduceerd in: PL Categorie: Gecertificeerd	

Bold Italic c.11 Bold c.11

Vlag heeft witte sterren, maar deze nemen de kleur aan van het papier (mits het geen gedrukte kleur is).

Regular c.9
 Bold c.9

 Jaar: 2019 Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX 54708
	Certificaat Geproduceerd in: XX Categorie: Aanduiding categorie	

Label nr.
 Regular c.7

Variabele gegevens (■ = optie, ■ = verplicht)

<p>Jaar: 2019</p> <p>Registratienr: NL-123456789</p> <p>Partijnummer: 1234567890</p>	<p>Ras: Botanische naam * 'Rasaanduiding'</p> <p>Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7</p>	<p>Plant Passport</p> <p>EU-Regelgeving/normen</p> <p>1e afgifte: 20XX</p> <p>Aantal per kist: XXX</p>
	<p>Certificaat</p> <p>Geproduceerd in: XX</p> <p>Categorie: Aanduiding categorie</p>	<p>54708</p> <p>nak'tuinbouw</p>

PALLETKAARTEN SOFTFRUIT

IP-tag 120gr. Blauw (nabestek, weerbestendig en lichtecht etikettenpapier) voor Gecertificeerd materiaal.
 Opdruk: Zwart

Info-Offset: c. 15 op 20pt in Regular. Beld en Bold cursief als aangegeven.
 Botanische naam en Categorie: c. 20 op 20pt.
 Handelsnaam: BOLD KAPITALE c. 13 op 20pt.
 Toekoppeling: -30 (Quark)
 Toekoppeling: -50 (Illustrati)

Alle items (■ = optie, ■ = verplicht)

<p>Jaar: 2019</p> <p>Registratienr: NL-123456789</p> <p>Partijnummer: 1234567890</p>	<p>Plant Passport</p> <p>Ras: Botanische naam * 'Rasaanduiding'</p> <p>Handelsnaam: IN KAPITALEN BOLD</p>	<p>54708</p> <p>nak'tuinbouw</p>
	<p>Certificaat</p> <p>Geproduceerd in: XX</p> <p>Categorie: Aanduiding categorie</p> <p>Ras met officieel erkende beschrijving</p> <p>Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling Ras heeft geen status, testmateriaal</p> <p>EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX</p> <p>Aantal per kist: XXX Aantal kisten: XX</p>	

Gecertificeerd

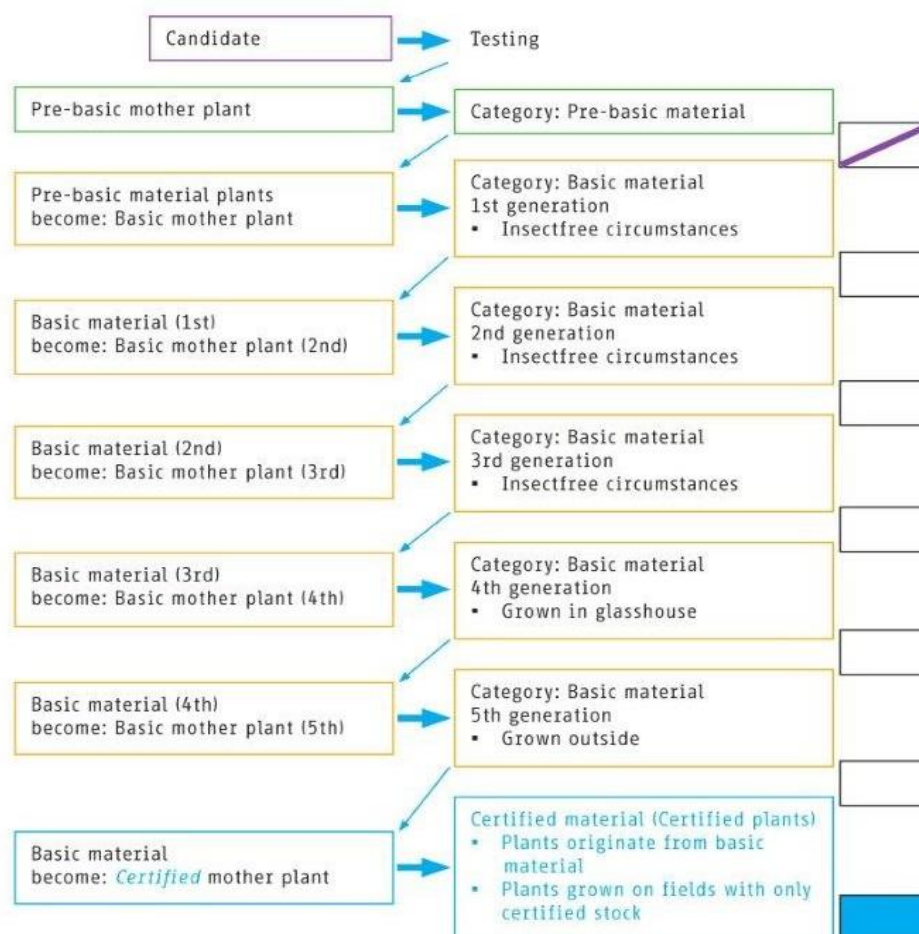
<p>Jaar: 2019</p> <p>Registratienr: NL-123456789</p> <p>Partijnummer: 1234567890</p>	<p>Plant Passport</p> <p>Ras: Botanische naam * 'Rasaanduiding'</p> <p>Handelsnaam: IN KAPITALEN BOLD c.13</p>	<p>54708</p> <p>nak'tuinbouw</p>
	<p>Certificaat</p> <p>Geproduceerd in: XX</p> <p>Categorie: Gecertificeerd</p> <p>EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX</p> <p>Aantal per kist: XXX Aantal kisten: XX</p>	

* Botanische naam bestaat uit geslachtsnaam en indien van toepassing trivium

Bijlage 3: Aantal generaties basismateriaal

Gewas	Aantal generaties
<i>Cydonia oblonga</i>	3
<i>Fragaria sp</i>	5 ** Generaties 1 t/m 3 minimaal insectenvrij Generatie 4 minimaal bedekt (kas)
<i>Malus sp</i>	3
<i>Prunus sp</i>	3
<i>Pyrus sp</i>	3
<i>Ribes sp</i>	3
<i>Rubus sp</i>	2
<i>Vaccinium sp</i>	2

**Schema Aardbei:

Bijlage 4: Belending

Naast hetgeen wat in artikel 10.12 van de handleiding wordt gesteld geldt dat bij instandhouding/vermeerdering van basismoederplanten, basismateriaal, gecertificeerde moederplanten en/of gecertificeerd materiaal, de leverancier voor onderstaande gewasgroepen de navolgende isolatieafstand en belendingseisen in acht dient te nemen:

Gewas	Prebasis moederplant en prebasis materiaal t.o.v. categorie CAC en/of productie	Basis moederplant en basismateriaal BM1, BM2, BM3 t.o.v. categorie CAC en/of productie	Basis moederplant en basismateriaal BM4 minimaal bedekt (kas), BM5 t.o.v. categorie CAC en/of productie	Gecertificeerd moederplant en gecertificeerd materiaal t.o.v. categorie CAC en/of productie
EU geregeld				
Fragaria sp	Insectenvrij + 100 m	Insectenvrij + 100 m	100 meter	50 meter
Rubus sp	Insectenvrij + 100 m	100 meter	-	100 meter
Vaccinium sp	Insectenvrij	200 meter	-	5 meter t.o.v. CAC en 200 meter productie

Gewas	Prebasis moederplant en prebasismateriaal t.o.v. categorie CAC en/of productie	Basis moederplant en basismateriaal t.o.v. categorie CAC en/of productie	Gecertificeerd moederplant t.o.v. categorie CAC en/of productie	Gecertificeerd materiaal t.o.v. categorie CAC en/of productie
<i>Cydonia oblonga</i>	insectenvrij	50 m	5 m	Geen wortelcontact
<i>Malus sp</i>	insectenvrij	50 m	5 m	Geen wortelcontact
<i>Prunus sp</i>	insectenvrij	50 m	5 m	Geen wortelcontact
<i>Pyrus sp</i>	insectenvrij	50 m	5 m	Geen wortelcontact

Daarnaast gelden de volgende belendingseisen voor:

Prunus:

250 meter vanwege PNRSV, PDV en PPV in alle categorieën, behalve gecertificeerd materiaal.

Prebasis moederplanten en prebasismateriaal hebben vanwege teelt onder insectenvrije omstandigheden al voldoende bescherming.

Indien Basismoederplanten en basismateriaal worden opgekweekt onder insectenvrije omstandigheden, hebben zij (al) voldoende bescherming.

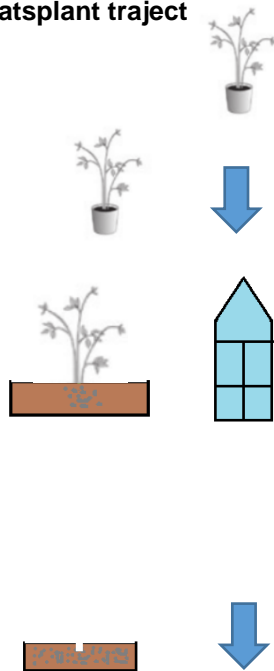
Belendingseisen kandidaat-prebasismoederplanten t.o.v. PBM, BM en CM zie bijlage 5:

5a Instandhoudingstraject Rubus voor kandidaatplanten en prebasismateriaal

5b Instandhoudingstraject Fragaria voor kandidaatplanten en prebasismateriaal

Bijlage 5a: Instandhoudingstraject Rubus

Kandidaatsplant traject

Kandidaatplant

Insectenvrij wegzetten in een kandidaatsruimte.
 Belendingseisen in acht nemen

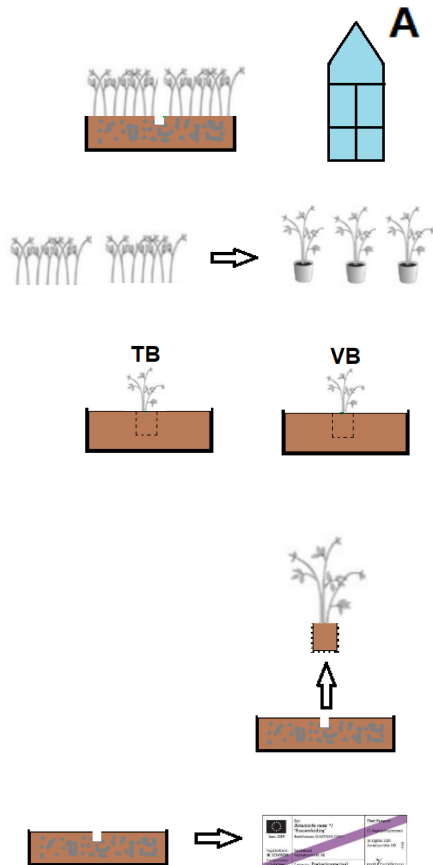
De moederplant gedurende het seizoen toetsen (bijlage I en II 2014/98/EU).

Door Naktuinbouw wordt d.m.v. monsternamen de identificatie van ras/ selectie vastgelegd in de DNA database.

Bemonsteringsuitslagen negatief? -> bedrijf biedt de kandidaatplant voor aanvaarding als **prebasismoederplant** aan Naktuinbouw aan. Aanvaarding vindt plaats op basis van een officiële inspectie en van de toetsingsresultaten, gegevens en procedures overeenkomstig artikel 30 (2014/98/EU)

De aanvaarde **prebasismoederplant/blok** verhuist naar een aparte insectenvrije PBM-ruimte voor vermeerdering en/of instandhouding (*kwakeitscontrole*: cane uit de wortelblok wordt elders opgeplant voor de vruchtcontrole)

Productie/instandhouding PBM

Stekken/planten afkomstig van prebasismoederblokken kunnen gebruikt worden voor instandhouding en/of maken van Prebasismateriaal

Werkwijze:

1. Stekken worden gesneden en opgepot tot bewortelde plant
2. Bewortelde planten worden verdeeld in toetsbakken (TB) voor instandhouding en vermeerderingsbakken (VB) voor productie van Prebasis materiaal.
  - Planten in de TB worden getoetst (bijlage I en II 2014/98/EU).
  - Planten in de VB naast visuele inspecties alleen op RBDV
3. *kwakeitscontrole*: aan het einde van het groeiseizoen. Cane uit de wortelblok halen en elders opplanten voor de vruchtcontrole
4. Alle uitslagen van de bemonstering **negatief**? Blok kan geleverd worden als PBM-moederblok of gebruikt worden voor verdere instandhouding. Instandhouding? Begin weer bij **A**

Voorwaarden instandhouding pre-basis moederplanten en materiaal

- Monstername en toetsing door Naktuinbouw
- Bij positieve bemonsteringsuitslagen dient plantmateriaal uit het kandidaats/instandhoudings traject verwijderd, dan wel vernietigd te worden.
- Teelt dient plaats te vinden onder insectenvrije omstandigheden.
- Er wordt uit de grond geteeld, in grondvrije of gesteriliseerde groeimedia.
- Moederplant wordt gedurende het gehele productieproces van de wortelblok bloesemvrij gehouden.
- Gedurende het productieproces is d.m.v. toetsing en inspectie aangetoond dat het plantmateriaal vrij bevonden is van de in bijlage I en II van 2014/98/EU genoemde pathogenen/organismen (elke plant is vertegenwoordigd in deze monstername).
- De cane weggesneden uit de PBM-wortelblok dient ter nacontrole opgepot en in vrucht gebracht te worden, zodat het bedrijf een gedegen visuele beoordeling op 'crumbly fruit' kan uitvoeren. Wortelblokken (+ evt. nakomelingen) waarvan de canes positief bevonden zijn op 'crumbly fruit' dienen verwijderd te worden. Naktuinbouw houdt hier toezicht op.
- Elke PBM (moeder) plant/blok bestemd voor de productie van PBM-wortelmateriaal moet voorzien zijn van een apart partijnummer zodat de herkomst te allen tijde te herleiden is.
- Voor de instandhouding van een ras worden minimaal 3 moederplanten opgeplant.
- Er is een hygiëne protocol aanwezig
- De leverancier controleert regelmatig de rasechtheid van de prebasismoederplanten en het prebasismateriaal. Naktuinbouw houdt hier toezicht op.
- implementatie van een instandhoudingssysteem gebeurt in overleg met en na goedkeuring van Naktuinbouw.
- De verplichte monsternames en toetsingen dienen iedere 2 jaar te worden uitgevoerd.

Uit te voeren bemonsteringen/toetsingen bij kandidaat-prebasismoederplanten en instandhouding prebasismoederplanten (volgens bijlage II van 2014/98/EU)

Schimmels en oömyceten

Phytophthora spp. de Bary [1PHYTG]   PCR max. 150 gram wortels   mrt-nov

Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's

mrt-juni,

okt-nov

<i>Apple mosaic virus</i> [APMV00]	<i>Chenopodium quinoa</i> Max. 5 bladeren met wortels
<i>Arabidopsis mosaic virus</i> [ARMV00]	<i>Chenopodium quinoa</i> Max. 5 bladeren met wortels
<i>Black raspberry necrosis virus</i> ([BRNV00],	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Candidatus Phytoplasma rubi</i> [PHYPRU]	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Cucumber mosaic virus</i> [CMV000]	<i>Chenopodium quinoa</i> Max. 5 bladeren met wortels
<i>Raspberry bushy dwarf virus</i> ([RBDV00],	<i>Elisa</i> 2 blaadjes/PCR 25 blaadjes per monster
<i>Raspberry leaf mottle virus</i> [RLMV00],	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Raspberry ringspot virus</i> ([RPRSV0],	<i>Chenopodium quinoa</i> Max. 5 bladeren met wortels
<i>Raspberry vein chlorosis virus</i> ([RVCV00],	<i>R. Idaeus Baumforth's Seedling??</i>
<i>Raspberry yellow spot</i> [RYS000]	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Rubus yellow net virus</i> ([RYNV00],	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Strawberry latent ringspot virus</i> ([SLRSV0],	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel
<i>Tomato black ring virus</i> [TBRV00]	<i>R.occidentalis</i> 3 TB combineren blad en steel

- *ArMV, RpRSV, SLRSV, TBRV* worden in het kandidaatstraject getoetst met *Chenopodium quinoa* (sap inoculation). *Cherry leaf roll virus* (CLR) wordt hierin ook meegenomen. Zolang planten niet in de volle grond staan is hierbij weinig tot geen risico op (her)besmetting.

Visuele inspectie, en in geval van twijfel uit te voeren bemonsteringen/toetsingen bij kandidaat-prebasismoederplanten en instandhouding prebasismoederplanten (volgens bijlage I van 2014/98/EU)

Bacteriën

Agrobacterium spp. Conn [1AGRBG]
Rhodococcus fascians Tilford [CORBFA]

Schimmels en oömyceten

Peronospora rubi Rabenhorst [PERORU]

Insecten en mijten

Resseliella theobaldi Barnes [THOMTE]

Belendingseisen kandidaat-prebasismoederplanten t.o.v. PBM, BM en CM

Gewas	Prebasis moederplant en prebasis materiaal	Basis moederplant en basis materiaal BM1, BM2	Basis moederplant en basis materiaal BM4 (bedekt), BM5	Gecertificeerd moederplant en gecertificeerd materiaal
	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat
Rubus sp	Insectenvrij + 100 m	100 meter	-	100 meter

- IT (in toetsing) planten mogen pas verhuizen naar een PBM-ruimte als alle benodigde toetsingen zijn afgerond

In gevallen waarbij niet aan de isolatieafstanden kan worden voldaan kan Naktuinbouw besluiten extra monsternames uit te voeren.

Kandidaat-prebasismoederplanten zijn het uitgangspunt van het productie- en certificeringsproces van teeltmateriaal en fruitgewassen. Daarom moeten hiervoor de strengste fytosanitaire voorschriften gelden om te waarborgen dat zij vrij zijn van de relevante plaagorganismen.

Kandidaatsplanten zonder de geldende isolatieafstanden ten opzichte van gecertificeerd plantmateriaal op kweken? Planten zijn al bij binnenkomst d.m.v. een onderliggend toets resultaat vrij bevonden van de volgende pathogenen:

- zwarte-frambozennecrosevirus / black raspberry necrosis virus (BRNV)
- frambozenvlekkerigheidsvirus / raspberry leaf mottle virus (RLMV)
- Rubus-geelnerfvirus / Rubus yellow net virus (RYNV)
- frambozenerfchlorosevirus / raspberry vein chlorosis virus (RVCV)
- Raspberry Bushy Dwarf Virus (RBDV)

En ook een aantoonbare visuele inspectie op:

- Phytophthora Rubi

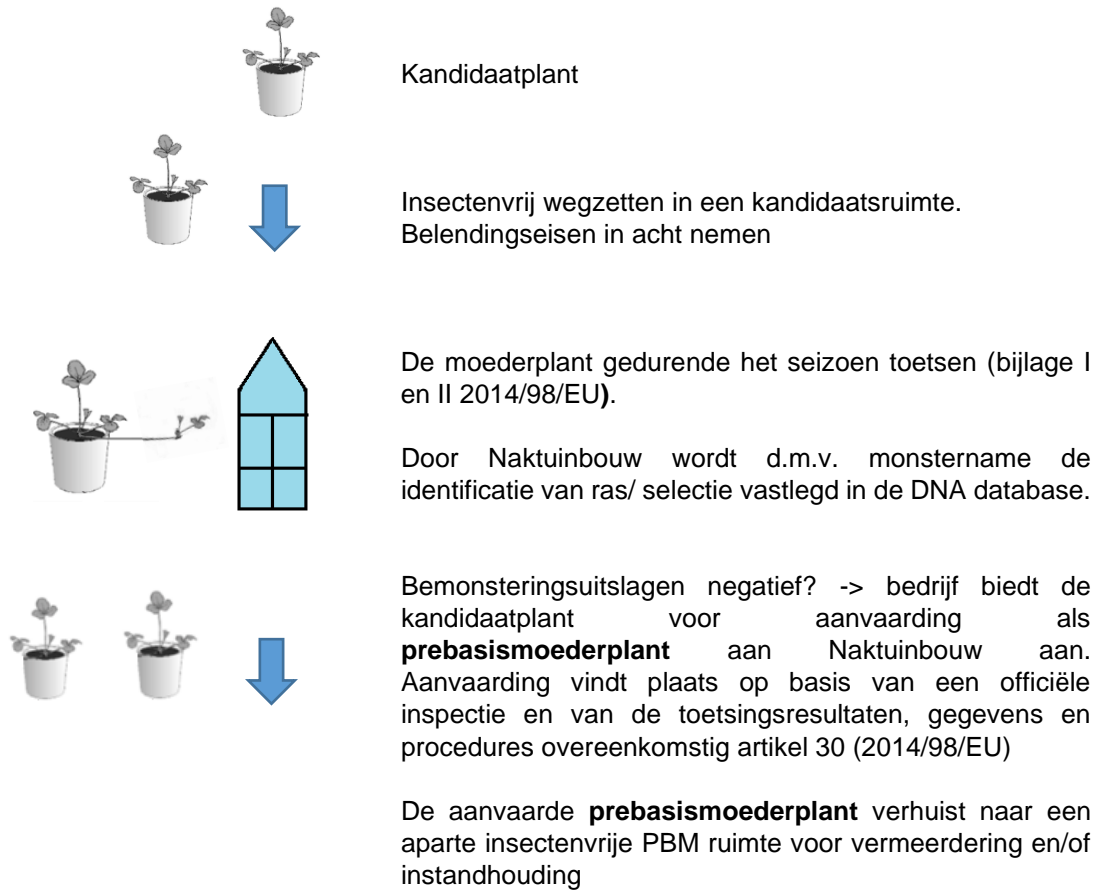
Of worden direct bij binnenkomst meegenomen in het toetsingstraject.

Overige voorschriften

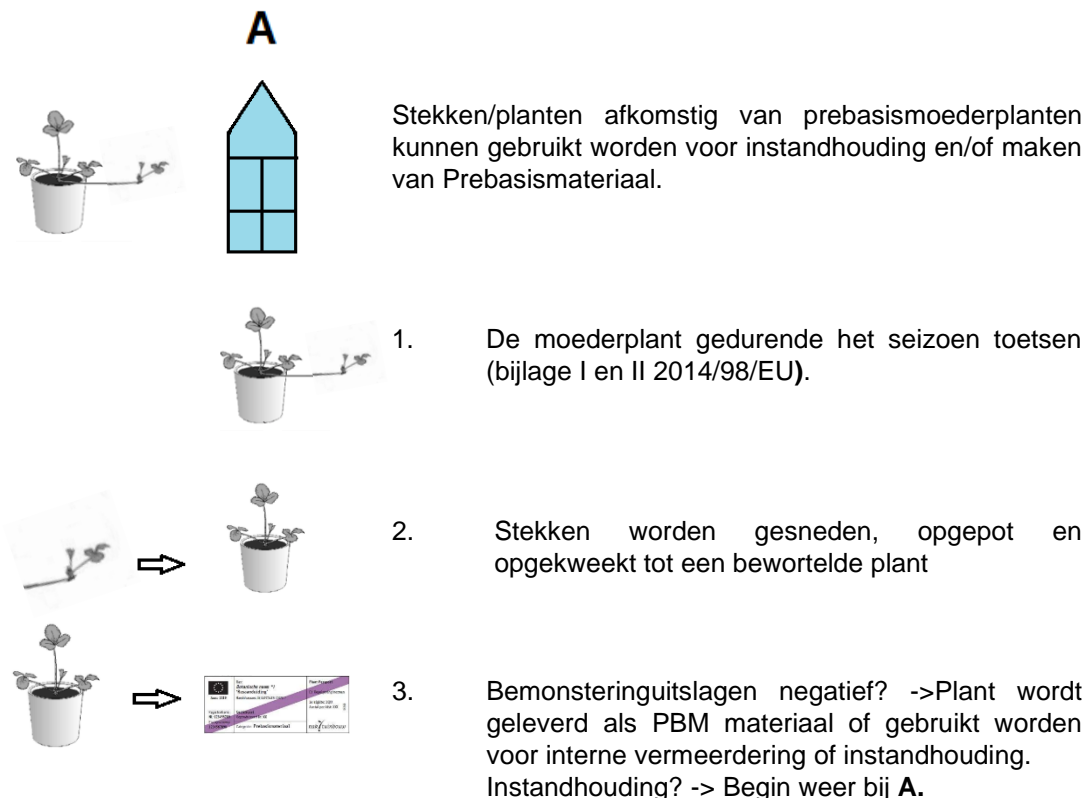
Naast boven genoemde dient rekening gehouden te worden met de in artikel 9 en 10 van uitvoeringsrichtlijn 2014/98/EU beschreven voorschriften voor kandidaat-prebasismoederplanten, voor hernieuwing geproduceerde prebasismoederplanten en pre-basis materiaal

Bijlage 5b: Instandhoudingstraject Fragaria

Kandidaatsplant Traject

Productie/Instandhouding PBM

Voorwaarden instandhouding prebasismateriaal

- Monsternamen en toetsing door Naktuinbouw
- Bij positieve bemonsteringsuitslagen dient plantmateriaal uit het kandidaats-instandhoudingstraject verwijderd, dan wel vernietigd te worden.
- Teelt dient plaats te vinden onder insectenvrije omstandigheden.
- Er wordt uit de grond geteeld, in grondvrije of gesteriliseerde groeimedia.
- Gedurende het productieproces is d.m.v. toetsing en inspectie aangetoond dat het plantmateriaal vrij bevonden is van de in bijlage I en II van 2014/98/EU genoemde pathogenen/organismen (Elke plant is vertegenwoordigd in deze monsternamen).
- Elke PBM (moeder) plant bestemd voor de productie van PBM-materiaal moet voorzien zijn van een apart partijnummer zodat de herkomst te allen tijde te herleiden is.
- Er is een hygiëne protocol aanwezig
- De leverancier controleert regelmatig de rasechtheid van de prebasismoederplanten en het prebasismateriaal. Naktuinbouw houdt hier toezicht op.
- Implementatie van een kandidaats/instandhoudingssysteem gebeurt in overleg met en na goedkeuring van Naktuinbouw.
- De verplichte monsternamen en toetsingen dienen jaarlijks te worden uitgevoerd.

Uit te voeren bemonsteringen/toetsingen bij kandidaat-prebasismoederplanten en instandhouding prebasismoederplanten (volgens bijlage II van 2014/98/EU)

Bacteriën

Xanthomonas fragariae [XANTFR] PCR max.30 bladeren Vanaf 1^e volgroeid blad

Schimmels en oömyceten

Colletotrichum acutatum [COLLAC] PCR combi 10 bladstelen met bladvoet aug-okt
Phytophthora cactorum [PHYTCC] PCR-combi 10 bladstelen met bladvoet aug-okt
Phytophthora fragariae [PHYTFR] PCR max. 150 gram wortels Okt-nov

Nematoden

Aphelenchoides besseyi [APLOBE] 25 gram plantmateriaal Okt-nov
Aphelenchoides blastophthorus [APLOBL] 25 gram plantmateriaal Okt-nov
Aphelenchoides fragariae [APLOFR] 25 gram plantmateriaal Okt-nov
Aphelenchoides ritzemabosi [APLORI] 25 gram plantmateriaal Okt-nov

Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's

Arabis mosaic virus [ARMV00] Max.5 bladeren met wortels voor-/najaar
Raspberry ringspot virus [RPRSV0] Max. 5 bladeren met wortels voor-/najaar
Strawberry crinkle virus [SCRV00] PCR combi max. 10 bladeren jaarrond
Strawberry latent ringspot virus ([SLRSV0] Max. 5 bladeren met wortels voor-/najaar
Strawberry mild yellow edge virus [SMYEV0] PCR combi max. 10 bladeren jaarrond
Strawberry mottle virus [SMOV00] PCR combi max. 10 bladeren jaarrond
Strawberry vein banding virus [SVBV00] PCR combi max. 10 bladeren jaarrond
Tomato black ring virus [TBRV00] Max. 5 bladeren met wortels voor-/najaar

- *Aphelenchoides* en *Ditylenchus* kunnen gecombineerd worden in een combitoets
Bemonstering hiervan voor instandhouding 1x per 2 jaar
- ArMV, RPRSV, SLRSV, TBRV worden in het kandidaatstraject getoetst met *Chenopodium quinoa* (sap inoculation). Tomato ringspot virus (ToRSV) wordt hierin ook meegenomen.
Zolang planten niet in de volle grond staan is hierbij weinig tot geen risico op (her)besmetting.
Bemonstering hiervan voor instandhouding 1x per 2 jaar
- *Colletotrichum acutatum* en *Phytophthora cactorum* worden gecombineerd in een combitoets.
Op aanvraag kan ook *Pestalotiopsis* hierin worden meegenomen
- * Bij luis overdraagbare virussen jaarlijks afwisselen van toetsmethode 'UC 5' en 'RT-PCR'.

Visuele inspectie, en in geval van twijfel uit te voeren bemonsteringen/toetsingen bij kandidaat-prebasismoederplanten en instandhouding prebasismoederplanten (volgens bijlage I van 2014/98/EU)

Bacteriën

Candidatus Phlomobacter fragariae Zreik, [PHMBFR]

Schimmels en oömyceten

Podosphaera aphanis [PODOAP]

Rhizoctonia fragariae [RHIZFR]

Verticillium albo-atrum [VERTAA]

Verticillium dahliae [VERTDA]

Insecten en mijten

Chaetosiphon fragaefolii Cockerell [CHTSFR]

Phytonemus pallidus Banks [TARSPA]

Nematoden

Ditylenchus dipsaci [DITYDI]

Meloidogyne hapla Chitwood [MELGHA]

Pratylenchus vulnus [PRATVU]

Visuele inspectie vd wortels (knobbels)

Visuele inspectie v.d. wortels

Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's

Candidatus Phytoplasma asteris Lee et al. [PHYPPAS]

Candidatus Phytoplasma australiense Davis et al. [PHYPAU]

Candidatus Phytoplasma fragariae [PHYPPFG]

Candidatus Phytoplasma pruni [PHYPPN]

Candidatus Phytoplasma solani. [PHYPSO]

Clover phyllody phytoplasma [PHYPP03]

Strawberry multiplier disease phytoplasma [PHYPP75]

Belendingseisen kandidaat-prebasismoederplanten t.o.v. PBM, BM en CM:

Gewas	Prebasis moederplant en prebasis materiaal	Basis moederplant en basis materiaal BM1, BM2, BM3	Basis moederplant en basis materiaal BM4 (bedekt), BM5	Gecertificeerd moederplant en gecertificeerd materiaal
	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat	t.o.v. kandidaat
Fragaria sp	Insectenvrij + 100 m	Insectenvrij + 100 m	100 meter	50 meter

In gevallen waarbij niet aan de isolatieafstanden kan worden voldaan kan Naktuinbouw besluiten extra monsternames uit te voeren.

Kandidaat-prebasismoederplanten zijn het uitgangspunt van het productie- en certificeringsproces van teeltmateriaal en fruitgewassen. Daarom moeten hiervoor de strengste fytosanitaire voorschriften gelden om te waarborgen dat zij vrij zijn van de relevante plaagorganismen.

Kandidaatsplanten zonder de geldende isolatieafstanden ten opzichte van gecertificeerd plantmateriaal op kweken? Planten zijn al bij binnenkomst d.m.v. een onderliggend toets resultaat vrij bevonden van de volgende pathogenen:

- Xanthomonas Fragariae
- Aardbeikrinkelvirus (SCV)
- Aardbeivlekkenvirus (SMoV)
- Aardbeizwakgeelrandvirus (SMYEV)
- Aardbeinerfbandmozaïekvirus (SVBV)

En ook aantoonbaar visueel geïnspecteerd te zijn op:

- Aardbeimijt

Of worden direct bij binnenkomst meegenomen in het toetsingstraject.

Overige voorschriften

Naast boven genoemde dient rekening gehouden te worden met de in artikel 9 en 10 van uitvoeringsrichtlijn 2014/98/EU beschreven voorschriften voor kandidaat-prebasismoederplanten, voor hernieuwing geproduceerde prebasismoederplanten en pre-basis materiaal.

Bijlage 6a: Eisen gesteld aan in vitro vermeerderd gecertificeerd materiaal

1. In vitro vermeerdering dient plaats te vinden vanuit teeltmateriaal (vivo of vitro) dat door Naktuinbouw of door een certificerende autoriteit in een ander EU-lidstaat is gecertificeerd/ingedeeld in klasse prebasis (afkomstig van moederplanten in de klasse prebasis).
2. Bedrijven mogen zelf hun in vitro vermeerderingsschema opstellen voor fruitgewassen alsook de hier aangekoppelde nacontrole momenten voor toetsing, identiteitscontrole en vruchtbeoordeling. Nacontrole momenten op prebasis niveau is een voorwaarde. Voorwaarde is dat er goedkeuring door Naktuinbouw plaats vindt en dat het voldoet aan en valt binnen de EU-regelgeving.
3. Instandhouding van prebasismateriaal voor gebruik in vitro is maximaal twee jaar, daarna vernieuwen. Vernieuwen vanuit in vitro is toegestaan onder voorwaarde van een volledige controlecheck met uitzondering van nematoden en fytoplasma's
4. Aan Naktuinbouw dient gemeld te worden in welk laboratorium het materiaal in vitro zal worden vermeerderd. Vermeerdering dient plaats te vinden in een door Naktuinbouw geaccepteerd en bij Naktuinbouw geregistreerd weefselweek laboratorium. Een buitenslands lab binnen de EU valt onder controle van betreffende lidstaat en valt onder EU-certificering. Een lab in een derde land en materiaal daarvan wordt enkel geaccepteerd als het een onderdeel is van een NL-lab en dat de vermeerdering binnen een gesloten systeem plaats vindt.
5. In vitro vermeerderde rassen moeten voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in bijlage I van de Handleiding Fruitgewassen.
6. Voor grootfruit geldt dat in vitro vermeerdering is toegestaan voor onderstammen en alleen voor stabiele fruitrassen, blijkend uit lid 13, vanwege het hoge risico op afwijkingen. Voor Softfruit geldt dat In vitro vermeerdering van als niet stabiel bekendstaande rassen, blijkend uit lid 13, niet is toegestaan vanwege het hoge risico op afwijkingen. Verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de vermeerderaar.
7. Naktuinbouw stelt het aantal toegestane delingen vanuit prebasismateriaal in dezelfde categorie voor fruitgewassen op maximaal 10 delingen en binnen een kalenderjaar. Bij meer delingen of langer dan een kalenderjaar valt het terug in categorie. Voor *Vaccinium* geldt een periode van 2 kalenderjaren
8. Gebruik van antibiotica is niet toegestaan.
9. Gebruik minimale hoeveelheden groeihormonen.
10. Gecertificeerd materiaal afleveren in Agar in de categorie basismateriaal is niet toegestaan als er geen mogelijkheid bestaat voor een identiteitscheck.
11. Om een goede controle door Naktuinbouw mogelijk te maken moet van moederplant tot eindproduct van elke vermeerderingsstap een administratie worden bijgehouden.
12. Bij aflevering van in vitro vermeerderd materiaal dient op het certificaat en/of het certificeringslabel te worden aangegeven dat het materiaal in vitro is vermeerderd. Deze eis vervalt als er na de in vitro vermeerdering nog een normale vegetatieve vermeerdering plaats vindt, waarbij vastgesteld is dat er geen sprake is van (zichtbare) afwijkingen in de betreffende partij moederplanten/teeltmateriaal.

13. Naktuinbouw schrijft voor dat op in vitro vermeerderd materiaal een identiteitscontrole wordt uitgevoerd vóór aflevering van het betreffende materiaal.
Voor de identiteitscontrole voor basismateriaal dient na de in vitro vermeerdering het materiaal nog voor nacontrole te worden opgeplant, zodanig dat Naktuinbouw een goede identiteitscontrole kan uitvoeren. Dit kan ook bij een vermeerderaar plaatsvinden. De verplichte controle is met name na initiatie PBM en vóór de eerste keer vermeederen erg belangrijk. Pas daarna mag er commercieel worden uitgeleverd. De raseigenaar moet de controle uitvoeren. De uitvoering van de identiteitscontrole onder toezicht van Naktuinbouw is de verantwoordelijkheid van de raseigenaar.
14. Voor deze identiteitscontrole voor gecertificeerd materiaal dient er na de in vitro vermeerdering een monster te worden opgeplant voor nacontrole, zodanig dat Naktuinbouw een goede identiteitscontrole kan uitvoeren. Dit monster dient te bestaan uit 1 % van het aantal vermeerderde planten, met een minimum van 100 en een maximum van 300 planten;
Als er een goed beeld van de identiteit kan worden verkregen tijdens de groei en of het afharden van de planten, kan ook hier een identiteitscontrole worden uitgevoerd. De vermeerderaar/raseigenaar is zelf verantwoordelijk voor de opplant van dit monster. Dit is geen taak van het (service)lab.
15. Identiteit op de vrucht en vruchteigenschappen wordt door de eigenaar beoordeeld onder toezicht van Naktuinbouw.
16. Als er afwijkingen in een partij worden aangetroffen, waardoor er geen sprake meer is van een raszuivere of rasechte (mutatie) partij, dan is aflevering van deze partij en de bijbehorende lijn waar deze partij uitkomt niet meer toegestaan.
17. Net als bij reguliere keuringen wordt bij in vitro een jaarlijkse check Naktuinbouw op administratie en werkwijze en worden afgeharde planten regelmatig fytosanitair gecheckt.
18. Afharden in klimaatkamers of andere gesloten ruimtes samen met niet fruitrassen is toegestaan mits virusoverdracht middels een risicoanalyse per geslacht is uitgesloten

Bijlage 6b: Eisen gesteld aan in vivo vermeerderd gecertificeerd materiaal

In een kas of indoor farming:

1. Teeltmateriaal moet voldoen aan de eisen gesteld in de richtlijn en uitvoeringsrichtlijnen voor fruitgewassen
2. In een kas of indoor farming vermeerderde rassen moeten voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in bijlage I van de Handleiding Fruitgewassen
3. Het aantal vermeerderingscycli (lees groeiseizoenen) vanuit prebasis en basis voor fruitgewassen in een kas of indoor farming is niet gebonden aan een kalenderjaar
4. Klimaatkamers kunnen, mits goed sluitend, dienen als scheiding indien anders niet aan de belendingsafstanden kan worden voldaan (BM4 t/m CM t.o.v. CAC en productie)
5. Verder zijn de normale keurings- eisen en frequenties van toepassing.

Bijlage 7: Toetsmatrixen

De toetsen zijn per genoemd geslacht en soort te raadplegen in de matrixen op de volgende pagina's

Toetsmatrix Corylus
Toetsmatrix Cydonia
Toetsmatrix Fragaria
Toetsmatrix Malus
Toetsmatrix Prunus americana
Toetsmatrix Prunus domestica
Toetsmatrix Prunus dulcis
Toetsmatrix Prunus avium en cerasus
Toetsmatrix Prunus persica
Toetsmatrix Pyrus
Toetsmatrix Ribes
Toetsmatrix Rubus
Toetsmatrix Vaccinium

Toetsmatrix Malus: er geldt bij toetsen op ACLSV, ApMV, ASGV en ASPV bij gecertificeerde moederplanten een tolerantie van 2%. (Er worden 6 monsters van 25 blaadjes per partij getoetst. Er worden 6 x 4 virusbepalingen gedaan per partij. Hiervan mogen er max 2 bepalingen positief zijn).

Toetsmatrix Corylus													
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode				Categorien	Opmerkingen						
Pathogenen		1. Chenopodium quinoa	2. Nicotiana occidentalis	3. ELISA	4. kweek	5. Visueel	6. PCR	Candidate	Pre-bais	basis	gecertificeerd	CAC	
bemonsteringsfrequentie ->								1x					zie ook 2014/98 bijlage IV
Annex II (toetsen verplicht)													
Virussen en Viroiden													
Apple mosaic virus	APMV00						X	X	X				
Annex I (toetsen bij twijfel)													
Bacterien													
Pseudomonas avellana	PSDMAL							X	X				
Xanthomonas arboricola pv. Coryla	XANTCY							X	X				
Schimmels en oomyceten													
Armillariella mellea	ARMIME							X	X				
Verticillium albo-atrum	VERTAA							X	X				
Verticillium dahliae	VERTDA												
Insecten en mijten													
Phytophys avellanea	ERPHAV							X	X				

Toetsmatrix Cydonia														
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode							Categorien				Opmerkingen	
		1. Cydonia Quince E C 7/1	2. M.domestica Lord Lambourne	3. M.domestica Virginia Crab	4. Pyronia veitchii	5. P. communis Beurré Bosc	6. P. communis Doyenné du Comice	7. P. communis Jules 'd Airoilles	8. Visueel	9. PCR	Candidate	Pre-basis		basis
Bemonsteringsfrequentie ->										1x	1/15 jaar	1/15 jaar	1/15 jaar	zie 2014/98 bl. IV
Annex II (toetsen verplicht)														
Virus														
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV0	X							X	X	X	X		
Apple stem-grooving virus	ASGV00		X						X	X	X	X		
Apple stem-pitting virus	ASPV00		X						X	X	X	X		
Virusachtige ziekten														
Pear bark split agent	PRBS00				X	X				X	X			
Pear bark necrosis agent	PRBN00				X	X				X	X			
Pear rough bark agent	PRRB00					X				X	X			
Quince yellow blotch agent	ARW000			X			X			X	X			
Apple rubbery wood agent	ARW000	X	X							X	X			
Viroïden														
Pear blister cancker viroid	PBCVD0								X	X	X			
Annex I (toetsen bij twijfel)														
Bacterie														
Agrobacterium tumefaciens	AGRBTU													
Erwinia amylovora	ERWIAM													
Pseudomonas syringae pv. syringae	PSDMSY													
Schimmels														
Armelaria melea	ARMIME													
Chondrostereum purpureum	STERPU													
Glomerella cingulata	GLOMCI													
Neofabraea alba	PEZIAL													
Neofabraea malicorticis	PEZIMA													
Neonectria ditissima	NECTGA													
Phytophthora cactorum	PHYTCC													
Sclerophora pallida	SKLPPA													
Verticillium albo-atrum	VERTAA													
Verticillium dahliae	VERTDA													
Insecten en mijten														
Eriosoma lanigerum	ERISLA													
Psylla spp	1PSYLG													
Nematoden														
Meloidogyne hapla	MELGHA													
Meloidogyne javanica	MELGJA													
Pratylenchus penetrans	PRATPE													
pratylenchus vulnus	PRATVU													
Extra														
Virusachtige ziekten														
Pear vein yellows	-			X			X							
Pear stony pit / stenigheid	-				X					X				
Quince soothy ringspot	-	X		X						X	X			
Fytoplasma														
Candidatus 'Phytoplasma pyri'	PHYPPY								X	X	X	X	X	

Toetsmatrix Fragaria															
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode						Categorien		Opmerking					
		1. Fragaria vesca UC5	2. Fragaria virginia UC12	3. Fragaria vesca	4. Fragaria vesca EMC	5. Chenopodium quinoa	6. Visueel	7. kweekmethode	8. PCR		Candidate	Pre-basis	basis	gecertificeerd	CAC
Pathogenen															
Bemonsteringsfrequentie->															
Annex II (toetsen verplicht)															
Virus															
Strawberry crinkle virus	SCRV00	X						X	X	X					PBM met PCR
Strawberry mild yellow-edge virus	SMYEV0	X						X	X	X					PBM met PCR
Strawberry mottle virus	SMOV00	X						X	X	X					PBM met PCR
Strawberry vein banding virus	SVBV00		X					X	X	X					PBM met PCR
Arabid mosaic virus	ARMV00				X			X	X	X					PBM met PCR
Raspberry ringspot virus	RPRSV0				X			X	X	X					PBM met PCR
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV0				X			X	X	X					PBM met PCR
Tomato black ring virus	TBRV00				X			X	X	X					PBM met PCR
Bacterien															
Xanthomonas fragariae	XANTFR							X	X	X					
Schimmels en oomyceten															
Phytophthora fragariae	PHYTFR							X	X	X	X				
Phytophthora cactorum	PHYTCC							X	X	X					
Collectotrichum acutatum	COLLAC							X		X	X				
Nematoden															
Aphelenchoides besseye	APLOBE							X	X	X					
Aphelenchoides franklini	APLOBL							X	X	X					
Aphelenchoides fragariae	APLOFR							X	X	X					
Aphelenchoides rizemabosi	APLORI							X	X	X					
Annex I (toetsen bij twijfel)															
Bacterien															
Candidatus Phlomobacter fragariae	PHMBFR					X				X					
Virusen															
Candidatus phytoplasma asteris	PHYPAS							X	X	X					
Candidatus phytoplasma fragariae	PHYPPG							X		X					
Candidatus phytoplasma pruni	PHYPPN							X		X					
Candidatus phytoplasma solani	PHYPSO							X	X	X					
Clover Phyllody Phytoplasma	PHYPO3							X		X					
Strawberry multiplier disease Phytoplasma	PHYP75							X	X						
Schimmels en oomyceten															
Rhizoctonia fragariae	RHIZFR					X				X					
Podosphaera aphanis	PODOAP					X			X	X					
Verticillium albo-atrum	VERTAA					X	X	X	X	X					
Verticillium dahliae	VERTDA					X	X	X	X	X					
Insecten/mijten															
Chaetosiphon fragaefoliae	CHTSFR					X			X	X					
Phytonemus pallidus	TARSPA					X			X	X					
Nematoden															
Ditylenchus spp.	DITYDI							X	X	X					
Meloidogyne hapla	MELGHA									X					
Pratylenchus vulnus	PRATVU									X					
Annex III															
Nematoden															
Longidorus attenuatus	LONGAT								X	X					
Longidorus elongatus	LONGEL								X	X					
Longidorus macrosoma	LONGMA								X	X					
Xiphinema diversicaudatum	XIPHDI								X	X					
EXTRA															
Virus															
Strawberry latent C virus	STLCV0	X			X				X	X					voor Elite
Strawberry pseudo mild yellow-edge virus	SPMYEV			X					X	X					voor Elite
Strawberry pallidosis-associated virus	SPaV		X					X	X	X					voor Elite
Beet pseudo yellows virus	BPYV							X	X	X					voor Elite
Tomato ringspot virus	TORSV0					X		X	X	X					PBM met PCR
Olive latent virus-1	OLV1				X			X	X	X					
Strawberry Polerovirus-1	SPV1							X	X	X					voor Elite
Strawberry Crinivirus-3/4	SCrV3/4							X	X	X					voor Elite
Tobacco necrosis virus A	TNV-A				X			X	X	X					
Tobacco necrosis virus D	TNV-D				X			X	X	X					
Olive mild mosais virus	OMMV				X			X	X	X					
Necrovirussen en tabaksratelvirus	TRV				X			X	X						voor Elite
Fytoplasma															
Aster yellows, leaf roll, green petal,		X	X					X	X	X					voor Elite
Candidatus phytoplasma australiense								X	X	X					voor Elite
Strawberry witches ' broom Phytoplasma								X	X	X					voor Elite
Bacterien															
Erwinia amylovora								X	X	X					voor Elite
Erwinia pyrifoliae								X	X	X					voor Elite
Rickettsia yellows						X									

Toetsmatrix Malus																
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode								Categorien						
		1. M. domestica Golden Delicious	2. M. domestica Lord Lambourne	3. M. domestica R12740-7A	4. M. domestica Red Gravenstein	5. M. domestica Red Boskoop	6. M. domestica Virginia Crab	7. M. platycarpa	8. M. pumila Spy 227	9. Visueel	10. PCR	Candidate	Pre-basis	basis 1 t/m 3	gecertificeerde moederplanten	CAC
Pathogenen																
Bemonsteringsfrequentie ->												1x	1/15 jaar	1/15 jaar	1/15 jaar	zie 2014/98 bl. IV
Annex II (toetsen verplicht)																
Virus																
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV0							X				X	X	X	X	
Apple mosaic virus	APMV00	X										X	X	X	X	
Apple stem-grooving virus	ASGV00					X						X	X	X	X	
Apple stem-pitting virus	ASPV00						X	X				X	X	X	X	
Tomato ringspot virus	TORSV											X	X	X		X
Virusachtige ziekten																
Apple chat fruit / kleinvruchtigheid	APCF00	X										X	X			
Apple green crinkle	APGC00	X										X	X			
Apple scar skin vioid	ASSV00				X							X	X			
Apple russet ring / appelkringerigheid	APLP00	X										X	X			
Apple russet wart	-	X										X	X			
Apple star crack agent	APHW00	X										X	X			
Bumpy fruit of Ben Davis	APRSK0	X										X	X			
Apple flat limb agent	AFLO00				X							X	X			
Apple rubbery wood agent	ARW000	X										X	X			
apple rough skin agent	APRSK0					X						X	X			
Fytoplasma																
Candidatus 'Phytoplasma mali'	PHYPMA	X									X	X	X	X	X	
Viroïden																
Apple scar skin viroid	ASSVd										X	X	X			
Apple dimple fruit viroid	ADFVD										X	X	X			
Bacterien																
Erwinia amylovora	ERWIAM									X	X		X			
Agrobacterium tumefaciens	AGRBTU									X			X			
Pseudomonas syringae pv. syringae	PSDMSY									X			X			
Annex I (toetsen bij twijfel)																
Schimmels en oomyceten																
Armelaria melea	ARMINE															
Chondrostereum purpureum	STERPU															
Glomerella cingulata	GLOMCI															
Neofabraea alba	PEZIAL															
Neofabraea malicorticis	PEZIMA															
Neonectria ditissima	NECTGA															
Phytophthora cactorum	PHYTCC															
Sclerophora pallida	SKLPPA															
Verticillium albo-atrum	VERTAA															
Verticillium dahliae	VERTDA															
Insecten en mijten																
Eriosoma lanigerum	ERISLA															
Psylla spp	1PSYLG															
Annex III																
Nematoden																
Meloidogyne hapla	MELGHA															
Meloidogyne javanica	MELGJA															
Pratylenchus penetrans	PRATPE															
pratylenchus vulnus	PRATVU															
Extra																
Virusachtige ziekten																
Apple ring spot	-	X														
Platycarpa scaly bark	-							X								
Horseshoe wound / hoefijzerkanker	-	X										X	X			
Spy epinasty and decline	-							X								

Toetsmatrix Prunus americana																
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode							Categorieën		Opmerking					
Pathogenen		1. P. avium Bing	1. P. avium Sam	3. P. percisae GF305	4. P. serulata Kanzan	5. P. serulata Shirofugen	6. C. quinoa	7. N. occidentalis	8. Visueel	9. PCR	Candidate	Pre-bais (1/15)	basis 1 t/m 3	gecertificeerd	CAC	
Bemonsteringsfrequentie ->											1x	1/10 jaar			zie 2014/98 bl. IV	
Annex II (toetsen verplicht)																
Bacteriën																
Xanthomonas arboricola pv. pruni	XANTPR									X	X	X				
Virus																
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSVO		X								X	X				
Apple mosaic virus	ApMV00	X	X								X	X				
Apricot latent virus	ALV000											X				
Plum pox virus	PPV000		X							X	X	X	X	X		
Prune dwarf virus	PDV000		X		X	X				X	X	X	X	X		
Prunus necrotic ringspot virus	PNRSVO		X		X	X				X	X	X	X	X		
Tomato ringspot virus	TORSVO									X	X	X	X	X		
Fytoplasma																
Candidatus Phytoplasma prunorum	PHYPPR									X			X	X		
Annex I (toetsen bij twijfel)																
Insecten																
Pseudaulacaspis pentagona	PSEAPE															
Quadraspidiotus perniciosus	QUADPE															
Nematoden																
Meloidogyne arenaria	MELGAR															
Meloidogyne javanica	MELGJA															
Meloidogyne incognita	MELGIN															
Pratylenchus penetrans	PRATPE															
Pratylenchus vulnus	PRATVU															
Bacterien																
Agrobacterium tumefaciens	AGRBTU															
Pseudomonas syringae pv. morsprunorum	PSDMMP															
Pseudomonas syringae pv. syringae	PSDMSY															
Pseudomonas viridiflava	PSDMVF															
Schimmels en oomyceten																
Phytophthora cactorum	PHYTCC															
Verticillium dahliae	VERTDA															

Toetsmatrix Prunus domestica							
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode			Categorien		Opmerking
		1. P. perdisae GF305	2. P. serulata Shirofugen	3. Visueel	5. PCR	Candidate Pre-bais (1/15) bais gecertificeerd CAC	
Pathogenen							
Bemonsteringsfrequentie ->						1x 1/10 jaar 1/10 jaar 1/15 jaar	zie ook 2024/98 bijlge 4
Annex II (toetsen verplicht)							
Bacterien							
Xanthomonas arboricola pv. pruni	XANTPR					X X	
Virus							
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV0	X				X X X	
Apple mosaic virus	APMV00	X				X X X	
Plum pox virus	PPV000	X		X		X X X X	
Prune dwarf virus	PDV000	X X		X		X X X X	
Prunus necrotic ringspot virus	PNRSV0	X X		X		X X X X	
Myrobalan latent ringspot virus 1	MLRSV0	X				X X	
Tomato ringspot virus	TORSV0			X		X X X X	
Fytoplasma							
Candidatus Phytoplasma prunorum	PHYPPR	X		X		X X X X	
Annex I (toetsen bij twijfel)							
Bacterien							
Agrobacterium tumefaciens	AGRBTU						
Pseudomonas syringae pv. morsprunorum	PSDMMP						
Insecten							
Pseudaulacaspis pentagona	PSEAPE						
Quadraspidiotus perniciosus	QUADPE						
Schimmels en oomyceten							
Phytophthora cactorum	PHYTCC						
Verticillium dahliae	VERTDA						
Nematoden							
Meloidogyne arenaria	MELGAR						
Meloidogyne javanica	MELGJA						
Meloidogyne incognita	MELGIN						
Pratylenchus penetrans	PRATPE						
Pratylenchus vulnus	PRATVU						
Annex III							
Nematoden							
Longidorus attenuatus	LONGAT					X X	
Longidorus elongatus	LONGEL					X X	
Xiphinema diversicaudatum	XIPHDI					X X	
Extra							
Virus							
American plum line pattern virus 2	AmPLPV	X X				X	

Toetsmatrix Prunus dulcis										
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode				Categorien				Opmerking
		1. P. periscae GF305	2. P. serulata Shirofugen	3. Visueel	5. PCR	Candidate	Pre-bais (1/15)	bais	gecertificeerd	CAC
Pathogenen										
Bemonsteringsfrequentie ->						1x	1/10 jaar	1/10 jaar	1/15 jaar	zie ook 2014/98 bijlge IV
Annex II (toetsen verplicht)										
Virus										
Xanthomonas arboricola pv. pruni	XANTPR					X	X			
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV0	X				X	X	X		
Apple mosaic virus	APMV00	X				X	X	X		
Plum pox virus	PPV000	X		X		X	X	X	X	
Prune dwarf virus	PDV000	X	X	X		X	X	X	X	
Prunus necrotic ringspot virus	PNRSV0	X	X	X		X	X	X	X	
Tomato ringspot virus	TORSV0			X		X	X	X	X	
Fytoplasma										
Candidatus Phytoplasma prunorum	PHYPPR	X		X		X		X	X	
Annex I (toetsen bij twijfel)										
Bacterien										
Agrobacterium tumefaciens	AGRBTU									
Pseudomonas syringae pv. morsprunorum	PSDMMP									
Insecten										
Pseudaulacaspis pentagona	PSEAPE									
Quadraspidiotus perniciosus	QUADPE									
Schimmels en oomyceten										
Phytophthora cactorum	PHYTCC									
Verticillium dahliae	VERTDA									
Nematoden										
Meloidogyne arenaria	MELGAR									
Meloidogyne javanica	MELGJA									
Meloidogyne incognita	MELGIN									
Pratylenchus penetrans	PRATPE									
Pratylenchus vulnus	PRATVU									
Extra										
Virus										
American plum line pattern virus 2	AmPLPV	X	X			X				
Myrobalan latent ringspot virus 1	MLRSV	X				X				

Toetsmatrix Prunus avium en Prunus cerasus

Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode									Categorien				Opmerking
		1. P. avium Bing	1. P. avium Sam	3. P. persicae GF305	4. P. serulata Kanzan	5. P. serulata Shirofugen	6. C. quinoa	7. N. occidentalis	8. Visueel	9. PCR	Candidate	Pre-basis	basis 1 t/m 3	gecertificeerd	
Pathogenen															
Bemonsteringsfrequentie ->										1x	1x/10jaar				zie 2014/98 bl. IV
Annex II (toetsen verplicht)															
Virus															
Xanthomonas arboricola pv. pruni	XANTPR														
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSVO			X							X	X			
Apple mosaic virus	APMV00			X							X	X			
Cherry green ring mottle virus	CGRMV				X						X	X			
Cherry mottle leaf virus 1	CMLV00	X	X				X	X			X	X			
Cherry necrotic rusty mottle virus	CRNRM0		X								X	X			
Little cherry virus 1	LCHV10		X								X	X			
Little cherry virus 2	LCHV20		X								X	X			
Plum pox virus	PPV000			X							X	X	X	X	
Prune dwarf virus	PDV000			X		X	X				X	X	X	X	
Prunus necrotic ringspot virus	PNRSVO			X		X	X				X	X	X	X	
Arabis mosaic virus	ARMV00			X			X	X			X	X			
Cherry leaf roll virus	CLRV00			X			X	X			X	X			
Raspberry ringspot virus	RPRSVO	X					X	X			X	X			
Strawberry latent ringspot virus	SLRSVO	X					X	X			X	X			
Tomato black ring virus	TBRV00			X			X	X			X	X			
Tomato ringspot virus							X	X			X	X			
Fytoplasma															
Candidatus Phytoplasma prunorum	PHYPPR										X	X	X	X	
Annex I (toetsen bij twijfel)															
Bacterien															
Agrobacterium tumefaciens	AGRBTU										X	X			
Pseudomonas syringae pv. morsprunorum	PSDMMP											X			
Insecten															
Quadraspidiotus perniciosus	QUADPE														
Schimmels en oomyceten															
Phytophthora cactorum	PHYTCC														
Nematoden															
Meloidogyne arenaria	MELGAR														
Meloidogyne javanica	MELGJA														
Meloidogyne incognita	MELGIN														
Pratylenchus penetrans	PRATPE														
Pratylenchus vulnus	PRATVU														
Annex III															
Nematoden															
Longidorus attenuatus	LONGAT											X	X		
Longidorus elongatus	LONGEL											X	X		
Longidorus macrosoma	LONGMA											X	X		
Extra															
Virus															
Cherry rusty mottle associated virus	CRMaV		X								X				
Am. & Eu. cherry rusty mottle disease	-														
detrimental canker	-		X								X				
Carnation Italian ringspot virus	CIRV		X				X	X							
Tomato bushy stunt virus	TBSV		X				X	X							
Shirofugen stunt**	(LChV1)					X					X				
Cherry rasp leaf virus 2	CRLV		X				X				X				
Tobacco ringspot virus 2	TRSV						X	X			X				

Toetsmatrix Prunus persica											
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode								Categorieën	Opmerking
		1. P. avium Bing	1. P. avium Sam	3. P. persicae GF305	4. P. serulata Kanzan	5. P. serulata Shirofugen	6. C. quinoa	7. N. occidentalis	8. Visueel		
Pathogenen										Candidate Pre-basis (1/15) basis 1 t/m 3 gecertificeerd CAC	
Bemonsteringsfrequentie ->										1x 1/10 jaar	zie 2014/98 bl. IV
Annex II (toetsen verplicht)											
Bacterien											
Xanthomonas arboricola pv. pruni	XANTRP								X	X X	
Virus											
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV		X							X X	
Apple mosaic virus	APMV00	X	X							X X	
Apricot latent virus	ALV000									X	
Peach latent mosaic viroid	PLMVDO								X	X X X	
Plum pox virus	PPV000		X						X	X X X X	
Prune dwarf virus	PDV000		X	X	X				X	X X X X	
Prunus necrotic ringspot virus	PNRSV0		X	X	X				X	X X X X	
Tomato ringspot virus	TORSV0								X	X X X X	
Fytoplasma											
Candidatus Phytoplasma prunorum	PHYPPR								X	X X X X	
Annex I (toetsen bij twijfel)											
Insecten											
Pseudaulacaspis pentagona	PSEAPE										
Quadraspidiotus perniciosus	QUADPE										
Nematoden											
Meloidogyne arenaria	MELGAR										
Meloidogyne javanica	MELGJA										
Meloidogyne incognita	MELGIN										
Pratylenchus penetrans	PRATPE										
Pratylenchus vulnus	PRATVU										
Bacterien											
Agrobacterium tumefaciens	AGRBTU			x?					X		
Pseudomonas syringae pv. morsprunorum	PSDMMP										
Pseudomonas syringae pv. persicae	PSDMPE										
Schimmels en oomyceten											
Phytophthora cactorum	PHYTCC										
Verticillium dahliae	VERTDA										
Annex III											
Nematoden											
Longidorus attenuatus	LONGAT									X X	
Longidorus elongatus	LONGEL									X X	
Xiphinema diversicaudatum	XIPHIDI									X X	
Extra											
Virus											
American plum line pattern virus	APLPV		X	X	X	X					

Toetsmatrix Pyrus															
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode							Categorien		Opmerkingen				
		1. Cydonia Quince E C 7/1	2. M.domestica Lord Lambourne	3. M.domestica Virginia Crab	4. Pyronia veitchii	5. P.communis Beurré Bosc	6. P.communis Doyenné du Comice	7. P.communis Jules 'd Aïrolles	8. Visueel	9. PCR		Candidate	Pre-bais (1/15)	basis	gecertificeerd
Bemonsteringsfrequentie ->										1x	1x/15 jaar	1x/15 jaar	1x/15 jaar	1x/15 jaar	zie ook 2014/98 bijlage IV
Annex II (toetsen verplicht)															
Virus															
Apple chlorotic leaf spot virus	ACLSV0	X							X	X	X	X	X		
Apple stem-grooving virus	ASGV00		X						X	X	X	X	X		
Apple stem-pitting virus	ASPV00		X						X	X	X	X	X		
Virusachtige ziekten															
Pear bark split agent	PRBS00				X	X				X	X				
Pear bark necrosis agent	PRBN00				X	X				X	X				
Pear rough bark agent	PRRB00					X				X	X				
Quince yellow blotch agent	ARW000			X			X			X	X				
Apple rubbery wood agent	ARW000	X	X							X	X				
Fytoplasma															
Candidatus 'Phytoplasma pyri'	PHYPPY								X	X	X	X	X		
Viroïden															
Pear blister canker viroid	PBCVDO								X	X	X				
Annex I (toetsen bij twijfel)															
Bacterien															
Agrobacterium tumefaciens	AGRBTU														
Erwinia amylovora	ERWIAM														
Pseudomonas syringae pv. syringae	PSDMSY														
Schimmels en oomyceten															
Armelaria melea	ARMIME														
Chondrostereum purpureum	STERPU														
Glomerella cingulata	GLOMCI														
Neofabraea alba	PEZIAL														
Neofabraea malicorticis	PEZIMA														
Neonectria ditissima	NECTGA														
Phytophthora cactorum	PHYTCC														
Sclerophora pallida	SKLPPA														
Verticillium albo-atrum	VERTAA														
Verticillium dahliae	VERTDA														
Insecten en mijten															
Eriosoma lanigerum	ERISLA														
Psylla spp	1PSYLG														
Nemathoden															
Meloidogyne hapla	MELGHA														
Meloidogyne javanica	MELGJA														
Pratylenchus penetrans	PRATPE														
pratylenchus vulnus	PRATVU														
Extra															
Virusachtige ziekten															
Pear vein yellows	-			X			X								
Pear stony pit / stenigheid	-				X					X					
Quince soothy ringspot	-	X	X							X	X				

Toetsmatrix Ribes													
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode				Categorien	Opmerkingen						
Pathogenen		1. Ribes nigrum Baldwin Hilltop	2. R. rubrum Jonkheer van Tets	3. Chenopodium quinoa	4. Nicotiana occidentalis 37B	5. Visueel	6. ELISA	6. PCR	Candidate	Pre-basis	basis	gecertificeerd	CAC
Bemonsteringsfrequentie ->									1x	1x/4 jaar			zie ook 2014/98 bijlage IV
Annex II (toetsen verplicht)													
Virus													
Blackcurrant reversion virus	BRV00	X			X		X		X	X			
Cucumber mosaic virus	CMV000		X	X					X	X			
Gooseberry vein banding associated viruses	GOVB00	X				X			X	X			
Arabis mosaic virus	ARMV00		X	X					X	X			
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV0		X	X					X	X			
Raspberry ringspot virus	RPRSV0		X	X					X	X			
Annex I (toetsen bij twijfel)													
Virus													
Aucuba mosaic agent and blackcurrant	-	X							X				
Insects and mites													
Cecidophyopsis ribis	ERPHRI				X								
Dasyneura tetensi	DASYTE				X								
Pseudaulacaspis pentagona	PSEAPE				X								
Quadraspidiotus perniciosus	QUADPE				X								
Tetranychus urticae	TETRUR				X								
Nematoden													
Aphelanchoides ritzemabosi	APLORI												
Ditylenchus dipsaci	DITYDI												
Schimmels en oomyceten													
Diaporthe strumella (Phomopsis ribicola)	DIAPST												
Microsphaera grossulariae	MCRSGR												
Podosphaera mors-uvae	SPHRMU												
Nematoden													
Longidorus elongatus	LONGEL									X			
Longidorus macrosoma	LONGMA									X			
Xiphinema diversicaudatum	XIPHDI									X			
Extra													
Virus													
Tomato ringspot virus	TORSV0		X	X			X		X				

Toetsmatrix Rubus																
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode							Categorien		opmerking					
		1. R. Idaeus Baumforth's Seedling	2. R. Idaeus Norfolk Giant	3. R. Idaeus Glen Moy	4. R. occidentalis Cumberland	5. Chenopodium quinoa	6. Nicotiana occidentalis 37B	7. Visueel	8. ELISA	9. PCR	Candidate	Pre-basis	basis	gecertificeerd	CAC	
Pathogenen																
Bemonsteringsfrequentie ->										1x	1x/2 jaar					zie 2014/98 bijlage IV
Annex II (toetsen verplicht)																
Virus																
Apple mosaic virus	APMV00				X				X	X	X					PBM met PCR
Black raspberry necrosis virus	BRNV00		X						X	X	X					PBM met PCR
Cucumber mosaic virus	CMV000				X	X			X	X	X					PBM met PCR
Raspberry bushy dwarf virus	RBDV00			X	X		X		X	X	X					PBM met PCR
Raspberry leaf mottle virus	RLMV00	X	X						X	X	X					PBM met PCR
Raspberry vein chlorosis virus	RVCV00	X							X	X	X					PBM met PCR
Rubus yellow net virus	RYNV00			X					X	X	X					PBM met PCR
Arabis mosaic virus	ARMV00				X	X			X	X	X					PBM met PCR
Raspberry ringspot virus	RPRSV0				X	X			X	X	X					PBM met PCR
Strawberry latent ringspot virus	SLRSV0		X	X	X				X	X	X					PBM met PCR
Tomato black ring virus	TBRV00		X	X	X				X	X	X					PBM met PCR
Tomato ringspot virus	TORSV0				X	X			X	X	X					PBM met PCR
Virus-like disease																
Raspberry yellow spot	RYS000			X						X	X					ghost virus
Fytoplasma																
Candidatus 'Phytoplasma rubi'	PHYPRU	X	X						X	X	X					PBM met PCR
Schimmels en oomyceten																
Phytophthora spp. de Bary	1PHYTG															
Annex I (toetsen bij twijfel)																
Bacterien																
Agrobacterium spp.	AGRBTU								X	X	X					
Rhodococcus fascians	CORBFA								X	X	X					
Insecten/mijten																
Resseliella theobaldi	THOMTE															
Schimmels en oomyceten																
Peronospora rubi	PERORU						X			X	X					
Annex III																
Nematoden																
Longidorus attenuatus	LONGAT															
Longidorus elongatus	LONGEL															
Longidorus macrosoma	LONGMA															
Xiphinema diversicaudatum	XIPHDI															
Extra																
Bacterien																
Agrobacterium tumefaciens									X	X	X					
Virus																
Cherry rasp leaf virus	CRLV				X	X			X	X	X					PBM met PCR
Tobacco ringspot virus	TRSV				X	X			X	X	X					PBM met PCR
Cherry leafroll virus	CLRV				X	X			X	X	X					PBM met PCR
Schimmels en oomyceten																
Phytophthora spp. infecting rubus			X				X			X	X					
Phytophthora rubi									X							
Phytophthora ramorum									X							

Toetsmatrix Vaccinium										
Pathogenen	Afkorting	Toetsmethode								Opmerking
		1. C. quinoa	2. N. occidentalis 37B	3. C. sativus	4. enting op Cabot	5. enting Stanley	6. enting Jersey	7. visueel	8. PCR	
Pathogenen										
Pathogenen		1. C. quinoa	2. N. occidentalis 37B	3. C. sativus	4. enting op Cabot	5. enting Stanley	6. enting Jersey	7. visueel	8. PCR	Candidate Pre-basis (1/5 jaar) basis gecertificeerd CAC
Bemonsteringsfrequentie ->										1x 1/15 jaar
Annex II (toetsen verplicht)										
Virus										
Blueberry mosaic associated virus	BLMAVO				X	X			X	X X
Blueberry red ringspot virus	BRRV00				X				X	X X
Blueberry scorch virus	BLSCV0								X	X X
Blueberry shock virus	BLSHV0								X	X X
Blueberry shoestring virus	BSSV00								X	X X
Tobacco ringspot virus	TRSV00	X	X	X						X X
Tomato ringspotvirus	TORSVO	X	X	X						X X
Schimmels en oomyceten										
Phytophthora ramorum	PHYTRA									X X
Phytoplasma										
Candidatus Phytoplasma asteris	PHYPAS								X	X X
Candidatus Phytoplasma pruni	PHYPPN								X	X X
Candidatus Phytoplasma solani	PHYPSO								X	X X
Cranberry false blossom phytoplasma	PHYFPB								X	X X
Annex I (toetsen bij twijfel)										
Schimmels en oomyceten										
Diaporthe vaccinii	DIAPVA							X		X X
Exobasidium vaccinii	EXOBVA							X		
Godronia cassandrae	GODRCA							X		
Pucciniastrum minimum	THEKMI									
Bacterien										
Agrobacterium tumefaciens	ARGBTU							X	X	
Extra										
Virus										
Blueberry leaf mottle virus	BLMoV	X	X	X					X	X X
Peach rosette mosaic virus	PRMV	X	X	X						X X
Cranberry ringspot agent								X		X X
Phytoplasma										
Blueberry stunt phytoplasma					X	X			X	X X
Blueberry witches' broom phytoplasma									X	X X
Bacterien										
Ralstonia solanacearum								X		

Bijlage 8: RNQP-bijlagen 1, 2 en 3 van 2014/98

bijlage 1 van 2014/98	bijlage 2 van 2014/98
Lijst van gereguleerde niet-quarantaineorganismen waarvan door visuele inspectie, en in geval van twijfel, bemonstering en toetsing moet worden vastgesteld of deze wel of niet aanwezig zijn	Lijst van gereguleerde niet-quarantaineorganismen waarvan door visuele inspectie, en in voorkomend geval, bemonstering en toetsing moet worden vastgesteld of deze wel of niet aanwezig zijn
Castanea sativa Mill.	Citrus L., Fortunella Swingle en Poncirus Raf.
Schimmels en oömyceten	Bacteriën
<i>Cryphonectria parasitica</i>	<i>Spiroplasma citri</i>
<i>Mycosphaerella maculiformis</i>	Schimmels en oömyceten
<i>Phytophthora cambivora</i>	<i>Plenodomus tracheiphilus</i>
<i>Phytophthora cinnamomi</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	<i>Citrus cristicortis</i>
<i>Chestnut mosaic agent</i>	<i>Citrus exocortis</i>
	<i>Citrus impietratura</i>
Citrus L., Fortunella Swingle en Poncirus Raf.	<i>Citrus leaf Blotch virus</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Citrus psorosis virus</i>
<i>Phytophthora citrophthora</i>	<i>Citrus tristeza virus</i>
<i>Phytophthora parasitica</i>	<i>Citrus variegation virus</i>
Insecten en mijten	<i>Hop stunt viroid</i>
<i>Aleurotrixus floccosus</i>	
<i>Parabemisia myricae</i>	Corylus avellana L.
Nemathoden	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Pratylenchus vulnus Phytophthora parasitica</i>	<i>Apple mosaic virus</i>
<i>Tylenchus semi-penetrans</i>	
	Cydonia oblonga Mill.
Corylus avellana L.	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Bacteriën	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
<i>Xanthomonas arboricola pv. corylina</i>	<i>Apple rubbery wood agent</i>
<i>Pseudomonas avellanae</i>	<i>Apple stem grooving virus</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Apple stem-pitting virus</i>
<i>Armillariella mellea</i>	<i>Pear bark necrosis agent [</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Pear bark split agent</i>
<i>Verticillium albo-atrum</i>	<i>Pear blister canker viroid</i>
Insecten en Mijten	<i>Pear rough bark agent</i>
<i>Phytoptus avellanae</i>	<i>Quince yellow blotch agent</i>
Cydonia oblonga Mill. en Pyrus L.	Fragaria L.
Bacteriën	Bacteriën
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	<i>Xanthomonas fragariae</i>
<i>Erwinia amylovora</i>	Schimmels en oömyceten
<i>Pseudomonas syringae pv. syringae</i>	<i>Colletotrichum acutatum</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Phytophthora cactorum</i>
<i>Armillariella mellea</i>	<i>Phytophthora fragariae</i>

<i>Chondrostereum purpureum</i>	Nematoden
<i>Glomerella cingulata</i>	<i>Aphelenchoides besseyi</i>
<i>Neofabraea alba</i>	<i>Aphelenchoides blastophthorus</i>
<i>Neofabraea malicorticis</i>	<i>Aphelenchoides fragariae</i>
<i>Neonectria ditissima</i>	<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>
<i>Phytophthora cactorum</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Sclerophora pallida</i>	<i>Arabid mosaic virus</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Raspberry ringspot virus</i>
<i>Verticillium albo-atrum</i>	<i>Strawberry crinkle virus</i>
Insecten en Mijten	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
<i>Eriosoma lanigerum</i>	<i>Strawberry mild yellow edge virus</i>
<i>Psylla spp</i>	<i>Strawberry mottle virus</i>
Nematoden	<i>Strawberry vein banding virus</i>
<i>Meloidogyne hapla</i>	<i>Tomato black ring virus</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	
<i>Pratylenchus penetrans</i>	Juglans regia L.
<i>Pratylenchus vulnus</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
	<i>Cherry leaf roll virus</i>
Ficus carica L.	
Bacteriën	Malus Mill.
<i>Xanthomonas campestris pv. fici</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Schimmels en oömyceten	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
<i>Armillaria mellea</i>	<i>Apple dimple fruit viroid</i>
Insecten en mijten	<i>Apple flat limb agent</i>
<i>Ceroplastes rusci</i>	<i>Apple mosaic virus</i>
Nematoden	<i>Apple rubbery wood agent</i>
<i>Heterodera fici</i>	<i>Apple scar skin viroid</i>
<i>Meloidogyne arenaria</i>	<i>Apple star crack agent</i>
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Apple stem grooving virus</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	<i>Apple stem-pitting virus</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Candidatus Phytoplasma mali</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Vruchtafwijkingen: chat fruit, green crinkle, bumpy fruit van Ben Davis, rough skin, star crack, russet ring, russet wart</i>
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	<i>Tomato ringspot virus</i>
Fig mosaic agent	
Fragaria L.	Olea europaea L.
Bacteriën	Schimmels en oömyceten
<i>Candidatus Phlomobacter fragariae</i>	<i>Verticillium dahliae</i>
Schimmels en oömyceten	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Podosphaera aphanis</i>	<i>Arabid mosaic virus</i>
<i>Rhizoctonia fragariae</i>	<i>Cherry leaf roll virus</i>
<i>Verticillium albo-atrum</i>	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	
Insecten en mijten	
<i>Chaetosiphon fragaefolii</i>	

<i>Phytonemus pallidus</i>	Prunus dulcis (Miller) Webb
Nematoden	Bacteriën
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>
<i>Meloidogyne hapla</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	<i>Apple mosaic virus</i>
<i>Candidatus Phytoplasma asteris</i>	<i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i>
<i>Candidatus Phytoplasma australiense</i>	<i>Plum pox virus</i>
<i>Candidatus Phytoplasma fragariae</i>	<i>Prune dwarf virus</i>
<i>Candidatus Phytoplasma pruni</i>	<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>
<i>Candidatus Phytoplasma solani</i>	<i>Tomato ringspot virus</i>
<i>Clover phyllody phytoplasma</i>	
<i>Strawberry multiplier disease phytoplasma</i>	Prunus armeniaca L.
	Bacteriën
Juglans regia L.	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>
Bacteriën	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>Juglandi</i>	<i>Apple mosaic virus</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Apricot latent virus</i>
<i>Armillariella mellea</i>	<i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i>
<i>Chondrostereum purpureum</i>	<i>Plum pox virus</i>
<i>Neonectria ditissima</i>	<i>Prune dwarf virus</i>
<i>Phytophthora cactorum</i>	<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>
Insecten en mijten	<i>Tomato ringspot virus</i>
<i>Epidiaspis leperii</i>	
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	Prunus avium en P. cerasus
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	Bacteriën
	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>
Malus Mill.	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Bacteriën	<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	<i>Apple mosaic virus</i>
<i>Erwinia amylovora</i>	<i>Arabis mosaic virus</i>
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Syringae</i>	<i>Candidatus Phytoplasma prunorum</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Cherry green ring mottle virus</i>
<i>Armillariella mellea</i>	<i>Cherry leaf roll virus</i>
<i>Chondrostereum purpureum</i>	<i>Cherry mottle leaf virus</i>
<i>Glomerella cingulata</i>	<i>Cherry necrotic rusty mottle virus</i>
<i>Neofabraea alba</i>	<i>Little cherry virus 1 en 2</i>
<i>Neofabraea malicorticis</i>	<i>Plum pox virus</i>
<i>Neonectria ditissima</i>	<i>Prune dwarf virus</i>
<i>Phytophthora cactorum</i>	<i>Prunus necrotic ringspot virus</i>
<i>Sclerophora pallida</i>	<i>Raspberry ringspot virus</i>
<i>Verticillium albo-atrum</i>	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Tomato black ring virus</i>
Insecten en mijten	<i>Tomato ringspot virus</i>

<i>Eriosoma lanigerum</i>	Prunus domestica en P. salicina
<i>Psylla spp</i>	Bacteriën
Nematoden	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>
<i>Meloidogyne hapla</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Meloidogyne javanica</i>	Apple chlorotic leaf spot virus
<i>Pratylenchus penetrans</i>	Apple mosaic virus
<i>Pratylenchus vulnus</i>	Candidatus <i>Phytoplasma prunorum</i>
	Myrobalan latent ringspot virus
Olea europaea L.	Plum pox virus
Bacteriën	Prune dwarf virus
<i>Pseudomonas savastanoi</i> pv. <i>savastanoi</i>	Prunus necrotic ringspot virus
Nematoden	Tomato ringspot virus
<i>Meloidogyne arenaria</i>	
<i>Meloidogyne incognita</i>	
<i>Meloidogyne javanica</i>	Prunus persica (L.) Batsch
<i>Pratylenchus vulnus</i>	Bacteriën
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>pruni</i>
Olive leaf yellowing-associated virus	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Olive vein yellowing-associated virus	Apple chlorotic leaf spot virus
Olive yellow mottling and decline associated virus	Apple mosaic virus
	Apricot latent virus
Pistacia vera L	Candidatus <i>Phytoplasma prunorum</i>
Schimmels en oömyceten	Peach latent mosaic viroid
<i>Phytophthora cryptogea</i>	Plum pox virus
<i>Phytophthora cambivora</i>	Prune dwarf virus
<i>Rosellinia necatrix</i>	Prunus necrotic ringspot virus
<i>Verticillium dahliae</i>	Strawberry latent ringspot virus
Nematoden	Tomato ringspot virus
<i>Pratylenchus penetrans</i>	
<i>Pratylenchus vulnus</i>	Pyrus L.
	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
Prunus domestica L., en Prunus dulcis (Miller)	Apple chlorotic leaf spot virus
Bacteriën	Apple rubbery wood agent
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	Apple stem grooving virus
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Morsprunorum</i>	Apple stem-pitting virus
Schimmels en oömyceten	Candidatus <i>Phytoplasma pyri</i>
<i>Phytophthora cactorum</i>	Pear bark necrosis agent
<i>Verticillium dahliae</i>	Pear bark split agent
Insecten en mijten	Pear blister canker viroid
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	Pear rough bark agent
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	Quince yellow blotch agent
Nematoden	
<i>Meloidogyne arenaria</i>	Ribes L.
<i>Meloidogyne javanica</i>	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Meloidogyne incognita</i>	Arabis mosaic virus

<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Blackcurrant reversion virus</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Cucumber mosaic virus</i>
	<i>Gooseberry vein banding associated virus</i>
Prunus armeniaca L.	<i>Raspberry ringspot virus</i>
Bacteriën	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	
<i>Pseudomonas syringae pv. morsprunorum</i>	Rubus L.
<i>Pseudomonas syringae pv. Syringae</i>	Schimmels en oömyceten
<i>Pseudomonas viridiflava</i>	<i>Phytophthora spp.</i>
Schimmels en oömyceten	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Phytophthora cactorum</i>	<i>Apple mosaic virus</i>
<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Arabidopsis mosaic virus</i>
Insecten en mijten	<i>Black raspberry necrosis virus</i>
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	<i>Candidatus Phytoplasma rubi</i>
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	<i>Cucumber mosaic virus</i>
Nematoden	<i>Raspberry bushy dwarf virus</i>
<i>Meloidogyne arenaria</i>	<i>Raspberry leaf mottle virus</i>
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Raspberry ringspot virus</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	<i>Raspberry vein chlorosis virus</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Raspberry yellow spot</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Rubus yellow net virus</i>
	<i>Strawberry latent ringspot virus</i>
Prunus avium, P. cerasus	<i>Tomato black ring virus</i>
Bacteriën	<i>Tomato ringspot virus</i>
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	
<i>Pseudomonas syringae pv. morsprunorum</i>	Vaccinium L.
Schimmels en oömyceten	Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's
<i>Phytophthora cactorum</i>	<i>Blueberry mosaic associated ophiiovirus</i>
Insecten en mijten	<i>Blueberry red ringspot virus</i>
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	<i>Blueberry scorch virus</i>
Nematoden	<i>Blueberry shock virus</i>
<i>Meloidogyne arenaria</i>	<i>Blueberry shoestring virus</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	<i>Candidatus Phytoplasma asteris</i>
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Candidatus Phytoplasma pruni</i>
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Candidatus Phytoplasma solani</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	<i>Cranberry false blossom phytoplasma</i>
	<i>Tomato ringspot virus</i>
Prunus persica en Prunus salicina	
Bacteriën	bijlage 3 van 2014/98
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	Lijst van plaagorganismen waarvan de aanwezigheid in de grond wordt geregeld door artikel 11, leden 1 en 2, artikel 17, leden 1 en 2, en artikel 22, leden 1 en 2
<i>Pseudomonas syringae pv. morsprunorum</i>	
<i>Pseudomonas syringae pv. persicae</i>	Fragaria L.
Schimmels en oömyceten	Nematoden
<i>Phytophthora cactorum</i>	<i>Longidorus attenuatus</i>

<i>Verticillium dahliae</i>	<i>Longidorus elongatus</i>
Insecten en mijten	<i>Longidorus macrosoma</i>
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	
Nematoden	<i>Juglans regia L.</i>
<i>Meloidogyne arenaria</i>	Nematoden
<i>Meloidogyne incognita</i>	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Meloidogyne javanica</i>	
<i>Pratylenchus penetrans</i>	<i>Olea europaea L.</i>
<i>Pratylenchus vulnus</i>	Nematoden
	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Ribes L.</i>	<i>Pistacia vera L.</i>
Schimmels en oömyceten	Nematoden
<i>Diaporthe strumella</i>	<i>Xiphinema index</i>
<i>Microsphaera grossulariae</i>	
<i>Podosphaera mors-uvae</i>	<i>Prunus avium en P. cerasus</i>
Insecten en mijten	Nematoden
<i>Cecidophyopsis ribis</i>	<i>Longidorus attenuatus</i>
<i>Dasineura tetensi</i>	<i>Longidorus elongatus</i>
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	<i>Longidorus macrosoma</i>
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Tetranychus urticae</i>	
Nematoden	<i>P. domestica, P. persica en P. salicina</i>
<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>	Nematoden
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	<i>Longidorus attenuatus</i>
Virussen, viroïden, virusachtige ziekten en fytoplasma's	<i>Longidorus elongatus</i>
<i>Aucuba mosaic agent en blackcurrant yellows agent gecombineerd</i>	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Rubus L.</i>	<i>Ribes L.</i>
Bacteriën	Nematoden
<i>Agrobacterium spp.</i>	<i>Longidorus elongatus</i>
<i>Rhodococcus fascians</i>	<i>Longidorus macrosoma</i>
Schimmels en oömyceten	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Peronospora rubi</i>	
Insecten en mijten	<i>Rubus L.</i>
<i>Resseliella theobaldi</i>	Nematoden
	<i>Longidorus attenuatus</i>
<i>Vaccinium L.</i>	<i>Longidorus elongatus</i>
Bacteriën	<i>Longidorus macrosoma</i>
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	<i>Xiphinema diversicaudatum</i>
Schimmels en oömyceten	
<i>Diaporthe vaccinii</i>	
<i>Exobasidium vaccinii</i>	
<i>Godronia cassandrae</i>	
<i>Pucciniastrum minimum</i>	

Specifieke eisen aan plantenpaspoortplichtige fruitgewassen

Voor een aantal RNQP's gelden extra, specifieke eisen. Deze zijn vermeld in het register [Specifieke eisen aan plantenpaspoortplichtige fruitgewassen](#) in MMS en/of in het [Webformulier](#) op een mobiel device

Ten aanzien van overige ziekten en plagen geldt de bepaling dat Pre-basis teeltmateriaal bij aflevering daarvan volledig vrij dient te zijn. Overig te certificeren teeltmateriaal dient praktisch vrij van aantastingen te zijn.

Bij de teelt van *Rubus idaeus* (framboos) in de vollegrond dient er tussen de verschillende partijen (rassen) een tussenruimte aanwezig te zijn van tenminste 3 meter, hiervan dient tenminste één meter te worden vrij gehouden van planten gedurende het groeiseizoen.

Naktuinbouw kan ertoe overgaan om planten, welke deel uitmaken van voor een certificering in te delen gewas te toetsen dan wel steekproefsgewijze te toetsen op *Phytophthora fragariae* var. *rubi* en/of *Phytophthora fragariae* var. *fragariae* (roodwortelrot), virusziekten en/of overige pathogenen. Bij constatering van enige besmetting kan het gewas in een lagere categorie worden ingedeeld, respectievelijk worden uitgesloten van certificering.

Bijlage 9: Biodiversiteitsrassen

Amateur rassen/biodiversiteit rassen kunnen onder voorwaarden worden uitgezonderd van rassenregistratie

Formeel moeten alle rassen geregistreerd zijn als ze in de EU in de handel worden gebracht.

Is een ras niet geregistreerd, dan mag het niet in het handelsverkeer worden gebracht.

Er zijn uitzonderingen voor kleine partijen met particuliere bestemming. De zogenoemde biodiversiteit rassen.

Wanneer hoef ik mijn ras niet te registreren en kan ik die als biodiversiteit ras verhandelen.

Hier zijn een aantal voorwaarden aan verbonden:

- Er komt geen formele categorie; uitgangspunt is en blijft dat we in Nederland een ras officieel registreren.
- *Naktuinbouw* kan ten behoeve van de genetische diversiteit toestemming verlenen aan bedrijven om binnen NL in kleine hoeveelheden materiaal van niet-geregistreerde rassen op de kwekerij te hebben en te verhandelen.
- Als richtgetallen gebruiken we in NL voor grootfruit 1.000 planten per ras per jaar op een bedrijf en voor kleinfruit 2.000 planten per ras per jaar op een bedrijf.
- Voorwaarde is dat de afzet per klant bedoeld is voor de amateurmarkt en niet voor de professionele handel.
- De hoeveelheden die in het verkeer worden gebracht zijn: per partij, maximaal 20 planten per ras.
- Biodiversiteitsrassen die onder professionele (planten)kwekers aanwezig zijn worden niet formeel geregistreerd.
- Biodiversiteitsrassen moeten door bedrijven die ze telen wel gemeld worden aan *Naktuinbouw*. *Naktuinbouw* houdt deze rassen bij in een aparte handelslijst.
- Mocht een ras toch een meer professionele status krijgen qua aantallen of afzetgebied, dan is alsnog registratie verplicht volgens de geldende procedures en kosten.
- Materiaal van biodiversiteitsrassen wordt zonder officieel label verhandeld (ook geen CAC label). Eventueel kan men aan eigen labels de term 'biodiversiteit' toevoegen.

Bijlage 10: CERTIFICERING & NIEUWE RASSEN in FRUITGEWASSEN

Voor het leesgemak noemen we zowel een selectie als een ras: “ras”.

Om in aanmerking te komen voor definitieve certificering bij verhandeling van het teeltmateriaal moet een (nieuw) ras beschreven zijn en het DUS onderzoek volledig zijn afgerond.

Er zijn vijf statussen te onderscheiden waarin een ras zich kan bevinden.

A. Selectiefase

Uit de zaailingen of plantmateriaal wordt op een selectie-locatie geselecteerd waaruit selecties van potentiële rassen ontstaan.

Soms is het nodig dat dit selectiemateriaal van een planten-paspoort moet worden voorzien om verplaatsing naar een andere EU-lidstaat, waar de selectie plaatsvindt, mogelijk te maken.

B. Kandidaat fase

Het “geselecteerde ras” wordt aangeboden aan een Toetscentrum voor trajecttoetsing het vrijmaken van pathogenen en voor potentiële opname in de certificering systematiek.

C. Test fase

Ras is nog “niet in aanvraag”, maar wordt wel getest als “**kwekersmateriaal**”

D. Ras is “in aanvraag”

Ras is “in aanvraag” en wordt in de praktijk vaak al in wat grotere aantallen geteeld.

Dit materiaal mag wettelijk gezien in het verkeer worden gebracht **als CAC** maar kan niet definitief worden gecertificeerd.

E. Ras is Geregistreerd.

Het DUS-onderzoek is volledig afgerond en het ras heeft een officiële registratie status verkregen. Dit betekent dat het ras ook (eventueel met terugwerkende kracht) gecertificeerd in het handelsverkeer mag worden gebracht als aan alle gezondheidseisen is voldaan.

Alleen teeltmateriaal van rassen die aan deze eis voldoen kan gecertificeerd worden volgens richtlijn 2014/97.

Rassen die zich in status C of D bevinden kunnen “alvast” worden vermeerderd en getest op externe locaties.

Naktuinbouw faciliteert hierbij de mogelijkheid om hiervoor een aparte Voorlopige Gezondheid Status (VGS) te creëren. Deze status wordt genoteerd als VGS-BM1, VGS-BM2 etc. De gezondheidsstatus is hiermee inzichtelijk gedurende de opeenvolgende vermeerderingsstappen en daarmee, qua gezondheid, gelijk aan resp. Basismateriaal generatie 1, 2 etc. De betreffende vermeerderaar zal deze “gezondheids”-status moeten kiezen bij zijn teeltaangifte zodat gedurende de jaren inzichtelijk blijft welke partijen met terugwerkende kracht gecertificeerd kunnen worden. Als vanzelfsprekend moet dit materiaal dan wel voldoen aan alle eisen van de vergelijkbare categorie.

Van rassen die zich in status C (test fase) bevinden, kan apart teeltaangifte gedaan worden via het ‘opgaveformulier testrassen Sofffruit’. Dit opgaveformulier kan via bloemengroenten@naktuinbouw.nl naar de team administratie van Naktuinbouw toegestuurd worden. Voor grootfruit bestaat deze mogelijkheid bij het aangeven van partijaangifte.

Bij rassen ‘in aanvraag’ (status D) dient de vermeerderaar/veredelaar een kopie van het bewijs van aanmelding bij Naktuinbouw in te dienen. Hierna kan een ras ‘in aanvraag’ opgenomen worden in de ‘Nederlandse handelslijst fruitgewassen’, waarna het wettelijk in het verkeer gebracht mag worden. Van rassen die opgenomen zijn in de ‘Nederlandse handelslijst fruitgewassen’ kan digitaal teeltaangifte gedaan worden via mijnnaktuinbouw.nl.

Om door Naktuinbouw geautoriseerd te kunnen worden voor het testen van “kwekersmateriaal”, dient er een beproeving overeenkomst tussen de eigenaar van het ras en de vermeerderaar en/of teler te zijn.

Deze overeenkomst dient altijd ter inzage beschikbaar te zijn voor Naktuinbouw. Ook moet er door de aanvrager van deze autorisatie in deze fase een (korte) beschrijving van het ras overlegd kunnen worden.

Rassen die onder de “Testfase” (C) vallen, krijgen een groene kistkaart/waarmerkstrookje. Deze kleur onderscheid het “testmateriaal” dat geautoriseerd als (eventueel met een VGS-status) voor testdoeleinden wordt verstuurd naar zgn. testbedrijven.

Rassen die onder “in aanvraag” (D) vallen, krijgen een gele kistkaart/waarmerkstrookje. Dit is de kleur die is gekozen voor CAC-materiaal dat wettelijk in het verkeer gebracht mag worden. Ook hier kan de zgn. VGS-status worden toegevoegd op het label.

Voorbeelden:

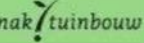
Groen kaartje categorie: VGS-status

Plantmateriaal:

- (oorspronkelijke) Herkomst aanvaarde VGS Pre-basis moederplant (bijlage 5)
- Geen aanvraag voor DUS onderzoek

VGS-status bij aflevering moet hierbij VGS-PBM zijn

Kwekersmateriaal

 Jaar: 2019	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX
Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Kwekersmateriaal Geproduceerd in: XX	
Categorie: VGS-Basismateriaal-X		

Beproevingsovereenkomst nodig

Groen kaartje categorie: Geen

Plantmateriaal:

- (oorspronkelijke) Herkomst Geen aanvaarde VGS Pre-basis moederplant (bijlage 5)
- Geen aanvraag voor DUS onderzoek

Beproevingsovereenkomst nodig

Kwekersmateriaal

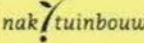
 Jaar: 2019	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX
Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Kwekersmateriaal Geproduceerd in: XX	
Categorie: Geen		

Geel kaartje categorie: CAC

Plantmateriaal:

- (oorspronkelijke) Herkomst Geen aanvaarde VGS Pre-basis moederplant (bijlage 5)
- In aanvraag voor DUS onderzoek
- Status in aanvraag/akkoord

CAC-materiaal

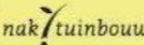
 Jaar: 2019	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling CAC-materiaal	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX
Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Geproduceerd in: XX	
Categorie: CAC		

Geel kaartje categorie: VGS-status

Plantmateriaal:

- (oorspronkelijke) Herkomst aanvaarde VGS Pre-basis moederplant (bijlage 5)
- In aanvraag voor DUS onderzoek
- Status: in aanvraag Geel kaartje categorie: VGS-status

CAC-materiaal

 Jaar: 2019	Ras: Botanische naam *) 'Rasaanduiding' Handelsnaam: IN KAPITALEN CORPS 7 Voorgestelde benaming / aanvraag in behandeling CAC-materiaal	Plant Passport EU-Regelgeving/normen 1e afgifte: 20XX Aantal per kist: XXX
Registratienr: NL-123456789 Partijnummer: 1234567890	Geproduceerd in: XX	
Categorie: VGS-Basismateriaal-X		

Bijlage 11: Zaad vermeerderd teeltmateriaal fruitgewassen

Teeltmateriaal uit zaad vermeerderd wordt beschouwd als CAC. En valt daardoor bij productie van teeltmateriaal ook onder de CAC eisen.

Teeltaangifte:

Verplichte teelt- en partijaangifte bij Naktuinbouw voor alle zaadproducties en jonge planten in de categorie 'fruitgewassen'. Bedrijven moeten zorgen voor een sluitende partijadministratie voor traceerbaarheid.

Rassenregistratie:

F1 hybride rassen moeten geregistreerd zijn of tenminste aangemeld voor registratie.

Softfruit CAC

Productie van zaad in de EU:

Er geldt geen toets verplichting voor zaad uit de EU voor productie van CAC-teeltmateriaal

Productie van zaad buiten de EU:

Er geldt wel een toets verplichting voor zaad uit derde landen voor productie van CAC-teeltmateriaal. Dit zaad moet minimaal getoetst zijn op

- ARMV00 Arabis mosaic
- TBRV00 Tomato black ring
- RPRSV0 Raspberry ringspot
- TORSV0 Tomato ringspot
- SLRSV0 Strawberry latent ringspot
- SNSV00 Strawberry necrotic shock

Softfruit VGS gecertificeerd uit TSV-zaad

Productie van zaad in de EU:

- Ouderlijnen in NL: Planten voor productie en instandhouding van ouderlijnen in insectenvrije teeltruimte geteeld los van de ondergrond worden volledig getoetst voor relevante RNQP's. Inspecties en toetsen worden uitgevoerd door Naktuinbouw. De ouderlijnen worden iedere 5 jaar getoetst op zaad overdraagbare virussen.
- Basiszaad: Planten voor basiszaad komen uit getoetste ouderlijnen. Productie vindt plaats in insectenvrije teeltruimte, los van de ondergrond zonder aanvullende toetsen, maar met visuele inspecties.
- Standaard zaad: Basiszaad wordt uitgezaaid voor productie van F1 hybride zaad in insectenvrije teeltruimte, los van de ondergrond. Visuele inspecties worden uitgevoerd door competente autoriteiten.
- Verpakking: Geogst zaad wordt geschoond, verpakt en voorzien van een sticker met origine, partijnummer en de tekst 'Standard Seeds' en 'Tested and found free from Seed-transmitted Viruses'.

Productie van zaad buiten de EU:

- Ouderlijnen in NL: Planten voor productie en instandhouding van ouderlijnen in insectenvrije teeltruimte geteeld los van de ondergrond worden volledig getoetst voor relevante RNQP's. Inspecties en toetsen worden uitgevoerd door Naktuinbouw. De ouderlijnen worden iedere 5 jaar getoetst op zaad overdraagbare virussen.
- Basiszaad in NL: Planten voor basiszaad komen uit getoetste ouderlijnen. Productie vindt plaats in insectenvrije teeltruimte, los van de ondergrond zonder aanvullende toetsen, maar met visuele inspecties
- Standaard zaad buiten NL: Basiszaad wordt geëxporteerd naar derde landen voor productie van F1 hybride zaad. Productie vindt plaats in insectenvrije teeltruimtes, los van de ondergrond en wordt gemeld bij de fytosanitaire autoriteiten.
- Gezondheidscontrole: Het zaadproductiebedrijf controleert regelmatig de gezondheid van het gewas en neemt monsters bij onbekende symptomen.
- Verwerking en export: Zaad wordt behandeld, gedroogd en in ruwe vorm naar NL geëxporteerd met een fytosanitair certificaat. Importzendingen worden gemeld bij Naktuinbouw.

- Toetsing na import: Naktuinbouw neemt monsters voor toetsing op relevante RNQP's en quarantaine organismen. Resultaten bepalen of aanvullend toetsen nodig is.
- Verpakking: Geogst zaad wordt geschoond, verpakt en voorzien van een sticker met origine, partijnummer en de tekst 'Standard Seeds' en 'Tested and found free from Seed-transmitted Viruses'. Zie voorbeeld hieronder.

Productie van jonge planten uit zaad:

- Standaard zaad: Zaad met de juiste aanduiding wordt door plantenkwekers gezaaid en mag naast gecertificeerd teeltmateriaal worden opgekweekt. Partijaangifte fruitgewassen zorgt voor traceerbaarheid.
- Waarmeden: Geproduceerde planten worden met een kist- of palletkaart uitgeleverd naar aardbeienkwekers. De kaart vermeldt dat het om planten uit zaad gaat. Zie voorbeeld hieronder.
- Eisen voor materiaal: Materiaal dat niet aan de eisen voldoet, mag niet naast gecertificeerd materiaal worden opgekweekt. Anders vervalt de certificering van omliggende partijen.

Geldigheid bovenstaande werkwijze

Deze werkwijze geldt tot januari 2026, tenzij EU-wetgeving of fyto-sanitaire eisen worden aangepast. Daarna volgt evaluatie voor voortzetting.

Voorbeeld sticker aardbei zaad

Voorbeeld kistkaart of palletkaart plantmateriaal (De palletkaart mag ook een staand model zijn, minimaal A5-formaat)

Grootfruit:

Prunus

Onder de volgende voorwaarden is het mogelijk dat zaailingonderstammen vermeerderd uit zaad van het geslacht Prunus, in NL kan worden ingedeeld in de categorie gecertificeerd:

- zij zijn geteeld uit zaden of voortgeteeld uit planten welke door Naktuinbouw zijn gecertificeerd;
- het gewas waarvan de planten deel uitmaken egaal en gelijkmatig van groei is en voldoende type- of soort zuiver;
- zij voldoende gezond zijn en met name vrij van ziekten en plagen
- in het gewas geen verdacht open plaatsen zijn aangetroffen
- Prunus geteeld zijn uit Tested for Seed transmittable Viruses (TSV)-gecertificeerd zaad, waarbij het zaad afkomstig is van in NL geproduceerde zaadmoederbomen.

Opgave partijen bij de teeltaangifte Naktuinbouw

Voor zaadmoederbomen en zaailingen geldt dat deze worden opgegeven in de teeltaangifte bij Naktuinbouw. Vanaf de zaadmoederbomen zal het zaad vergezeld gaan met een certificaat met daarop vermeld: Tested for Seed transmittable Viruses (TSV). Plantmateriaal verkregen uit dit zaad wordt vergezeld met waarmerk label in de categorie 'Gecertificeerd' voorwaarde is dat dit materiaal is opgegeven in de partijopgave fruitgewassen

Zaad of zaailingen van Prunus moeten minimaal vrij zijn van de volgende zaad overdraagbare virussen

PDV	Prune Dwarf Virus
PNRSV	Prune Nerotic Ringspot Virus

Zaad en zaailingen van vruchtbomen uit andere EU-lidstaten

Deze worden alleen als gecertificeerd overgenomen als de betreffende partijen met een certificeringslabel of certificaat worden geleverd

Bijlage 12: Overeenkomst bewerken gecertificeerd teeltmateriaal buiten Nederland

«RelatieAdres_compleet»

Ons kenmerk
TAKxxxx
Behandeld door
Teamadministratie
Doorkiesnummer
(071) 332 62 88
Uw klantnummer
«Relatie_Nr»
Datum
xxx

Beste klant,

U heeft aangegeven dat u gecertificeerd teeltmateriaal wilt gaan sorteren/enten/bewerken buiten Nederland. U wenst dat het materiaal opgenomen blijft in de Naktuinbouw certificeringskeuring en/of Elite Certificering Naktuinbouw. Hierbij ontvangt u de voorwaarden die verbonden zijn aan het sorteren/enten/bewerken van in Nederland geproduceerd gecertificeerd teeltmateriaal buiten Nederland.

Het sorteren/enten/bewerken vindt plaats bij de op de bijlage aangegeven locaties. Hierop heeft u de contactpersoon (-en) voor Naktuinbouw vermeld onder wiens verantwoordelijkheid de werkzaamheden worden uitgevoerd. Ook de begin- en einddatum van de werkzaamheden staan hierop vermeld.

Naktuinbouw geeft u, onder de volgende voorwaarden toestemming voor het sorteren/enten/bewerken van gecertificeerd teeltmateriaal op de door u op de bijlage aangegeven locaties. Het betreffende teeltmateriaal zal mits voldaan wordt aan die voorwaarden, in de certificeringkeuring of Elite certificering van Naktuinbouw opgenomen blijven. Daarna kunt u dit materiaal via uw bedrijf in Nederland als gecertificeerd materiaal afleveren, dan wel uitplanten.

1. Gedurende de looptijd van deze overeenkomst moet niet Nederlands en/of CAC-materiaal strikt gescheiden van Nederlands gecertificeerd materiaal worden verwerkt.
2. Vóór aanvang van de werkzaamheden meldt u de start ervan bij uw keurmeester.
3. Bij transport vanuit uw bedrijf moet er een gedegen registratie zijn, waarbij in ieder geval het volgende is geregistreerd:
  - * De verzenddatum van het materiaal.
  - * Het aantal kisten/pallets met vermelding ras en de geschatte hoeveelheid planten voor sortering.
  - * In geval van materiaal voor veredeling, per ras het exacte aantal onderstammen en of enten dat veredeld gaat worden.
  - * De herkomstgegevens van het materiaal.
  - * De status van het materiaal.
  - * Alle afzonderlijke partijen zijn duidelijk én onverwisselbaar geïdentificeerd.
  - * Elke kist of pallet is geïdentificeerd met een etiket/ kistkaart en of waarmerkstrookje.
  - * Bij vervoer van teeltmateriaal is het gebruik van plantenpaspoorten altijd verplicht.
  - * Registratie kistkaartjes en of waarmerkstrookjes per zending/ partij.
4. De retourvrachten worden voor verzending naar Nederland voorzien van de juiste documenten.

5. Er vindt door u een nauwkeurige registratie plaats van de aantallen gesorteerde planten of veredelde planten die vanuit de buitenlandse locatie op uw bedrijf in Nederland aankomen. De registratie bevat de onder punt 3 vermelde gegevens.
6. Teeltmateriaal dat volgens het keuringsreglement van Naktuinbouw en het reglement Elite Certificering Naktuinbouw is geproduceerd en gesorteerd, mag in het buitenland worden gewaarmerkt.
7. De onder punt 3, 4, 5 en 6 aangegeven registraties worden overzichtelijk bewaard en zijn altijd ter inzage voor Naktuinbouw beschikbaar.
8. Naktuinbouw zal (aangekondigd of onaangekondigd) controles uitvoeren tijdens de werkzaamheden op de door u aangegeven locaties.
9. Naktuinbouw meldt waar mogelijk alle bij haar bekend zijnde bewerkingslocaties aan de lokale bevoegde autoriteiten binnen de EU.
10. Naktuinbouw heeft tijdens controle toegang tot alle bedrijfsonderdelen op de aangegeven locatie (-s). Als zou blijken dat niet voldaan wordt aan de in deze overeenkomst gemaakte afspraken en/of de voorschriften van het certificeringsreglementen, zal Naktuinbouw de certificeringskeuring staken, en in voorkomend geval de al verstrekte certificaten innemen/intrekken.
11. Alle retourzendingen van plantmateriaal vallend onder deze overeenkomst moet u melden bij uw keurmeester, zodat deze kan controleren of aan alle gestelde voorwaarden is voldaan. Pas na toestemming van de keurmeester mag u het plantmateriaal in het handelsverkeer brengen
12. Deze overeenkomst heeft een looptijd van een jaar en wordt, tot wederopzegging door één van de partijen, steeds stilzwijgend met een jaar verlengd. Mutaties over locaties, werkzaamheden en aanvang werkzaamheden worden jaarlijks doorgegeven. Als tussentijdse ontwikkelingen dit nodig maken kan deze overeenkomst met instemming van beide partijen worden gewijzigd.

De kosten voor de door Naktuinbouw uit te voeren certificeringskeuringen worden direct in rekening gebracht bij de contractnemer. Dit is «Relatie_Bedrijfsnaam_Naktuinbouw».

Op deze overeenkomst zijn de 'Algemene voorwaarden keuringswerkzaamheden Naktuinbouw in het buitenland' van toepassing.

De kosten voor de certificeringskeuringen worden gefactureerd volgens de Tarievenlijst Keuringen van het betreffende jaar. Deze bestaan uit:

- Reis- en verblijfskosten in het buitenland (kosten openbaar vervoer, vliegtuig of trein, en eventueel het gebruik van vervoer (taxi, huurauto) ter plaatse;
- Reistijd;
- Specifieke controles inclusief rapportage;
- Gereden kilometers bij eigen vervoer van Naktuinbouw.

Keuringen binnen Nederland (toezicht registraties, afleveringen en uitschrijven certificaten) worden volgens de geldende tarievenlijst Keuringen Naktuinbouw in rekening gebracht.

Wilt u op deze basis certificeringsafspraken maken met Naktuinbouw, stuurt u dan deze overeenkomst voor DATUM (of twee weken voor aanvang van de werkzaamheden) getekend voor akkoord aan ons retour.

Hoogachtend,
Naktuinbouw

E.P.M. van Ede
Unitmanager Bedrijfskeuringen

Voor akkoord:

.....

(naam contactpersoon)

Datum: .....

Bedrijfsnaam	
Adres	
PC/Woonplaats	
Land	
Contactpersoon aanwezig	
Mailadres en tel.nr. contactpersoon	
Begin- en einddata werkzaamheden	

Bedrijfsnaam	
Adres	
PC/Woonplaats	
Land	
Contactpersoon aanwezig	
Mailadres en tel.nr. contactpersoon	
Begin- en einddata werkzaamheden	

Bedrijfsnaam	
Adres	
PC/Woonplaats	
Land	
Contactpersoon aanwezig	
Mailadres en tel.nr. contactpersoon	
Begin- en einddata werkzaamheden	